

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Csütörtök, 1935. február 28.
48. szám.

Szinpadi szemfényvesztés

*

A nemzeti ipart hívta tetemre Vaida-Voevod Sándor a clui Operaház szinpadán tartott nagyszabású filippikájában. Azt a nemzeti ipart, amely — óh, gyalázat! — a népkisebbségek kezében van szerinte s ideje volna már kitessékelní belőle őket. A nagy beszéd szinpadon hangzott el s a környezethez hiven, nem is nélkülözte a szinpadi hatás egynémely sztafiázsát: grafikonok tűntek fel gombnyomásra a széttáruló függönyök mögött. Grafikonok, melyek a statisztikai adatszerűség látványát lettek volna hivatva megadni az önjelölt új pártvezér magasröptű állításainak légszerűségéhez. Erdélyi és bánági nagyipari vállalatok személyzeti kimutatásait láttuk megjelenni különböző színű táblázatok alakjában és semmi oka sem lehet senkinek kételkedni az adatok pontosságában, hiszen országszerte köztudomású, hogy Vaida-Voevod jóegynéhány ilyen kisebbségi vállalat igazgatóságában foglalt és foglal egynémelyikében még ma is helyet. Egy igazgatósági tag pedig csak kell, hogy tudja, hogy miként is néz ki egy-egy vállalat, amelyet igazgat...

Valóban igaz, Vaida állításait nehezen lehetne megcáfolni. Nagyrománia megszületésének pillanatában valósággal meg kellett teremteni az ugynevezett nagyipart, amelyből Vaida oly rövid uton szeretné kiakolbólítani a kisebbségeket. Annak a nagy agrár-államnak, amely rövid egy év leforgása alatt jelent meg a történelem színterén, kellő mértékű hazai iparra volt szüksége s ennek az iparnak megteremtését valakinek csak vállalnia kellett. Még szerencse volt, hogy akadtak vállalkozók, akik tőkét és munkát kockáztattak, hogy a gyáripari fejlődés megindulhasson. Azokban a napokban és azokban az években, amidőn minden román intellektuella zsebében érezhette egy-egy megye, egy-egy város, esetleg minisztérium marsall-botját — ezekben az időkben éppen azok a kisebbségek tőkéje és munkája teremtette meg a belföldi nagyipar hiányzó szárnyait, a nemzetgazdaság szétszélésűlő területein, akik ugyanazt a Vaida-Voevodot siettek igazgatóságaikba beválasztani, aki a tegnapelőtt e nagyipari vállalatok megteremtői ellen ágált a clui Operaház külszái előtt.

Ma, amidőn a hazai közvélemény tulnyomó nagy része fejszóválva és rosszalólag figyel Vaida-Hitler új politikai módszerek szerint vajudó önmegfiatalítási kísérletét, minden józan ember tisztában van vele, hogy amiért minden kormány az utolsó másfél évtizedben csak hálás lehetett azoknak a kisebbségi nagyvállalatoknak, amelyek a nacionalizációs törvény rendelkezéseinek eleget téve, egy új nagyipari fronttal gazdagították az ország nemzetgazdaságának belső ellenállóképességét, — ezért az érdemekért egy kiöregedő politikus most irtóhadjárattal készűl megfizetni. Felejteni látszik, hogy az alkotmánytörvény 5. szakasza kimondja, hogy a romániai alattvalók, nemzetiségre, valamint vallásra való tekintet nélkül, egyformán részesítendők a törvények által biztosított jogokban és az alba-iuliai néphatározatok semmi-

Meghajolt Abesszinia az olasz nyomás előtt

Lótrejött az egyezség a semleges zóna ügyében — Abessziniában még nem is mozgósítottak

„Olaszországnak készenlétben kell állania Európában is,“ — írja a római Messagero

Londonból jelentik: A Daily Express hosszabb cikkben foglalkozik az abessziniai eseményekkel. A cikk többek között ezeket mondja: *Haili* császár vidéki kastélyába vonult vissza, ahol két napig elmélkedni fog, mielőtt döntő lépésre határozná el magát, olyan lépésre, amely a legnagyobb valószínűség szerint végzetes lenne országára.

A császárnak minden bizalma a Népszövetség felé összpontosul és innen várja a súlyos helyzet tisztázódását.

A francia birtokon keresztülvonuló *dsibuti*-i vasútvonalon mulik az egész háború sorsa, mert amennyiben ezen a vonalon megtagadják a szállítást, úgy Abesszinia nem tud majd élelemhez jutni. A lap hangsúlyozza, hogy Abessziniában valóságos hűbéri rendszer uralkodik még ma is, az ország alkotmánya olyan, mint az európai államok alkotmánya volt ezer évvel ezelőtt. A császár nevezi ki a törzsek királyait és a mozgósítást csakis ezeknek a királyoknak a közvetítésével lehet gyakorlatilag keresztülvinni. Az abessziniai olasz követ még most is tárgyalásokat folytat a kormánnyal, amennyiben azonban ez meghiusulna, úgy sor kerül a béketárgyalásokra és csak a béketárgyalások meghiusulása esetén viszik az abessziniai konfliktus ügyét a Népszövetség elé.

Elmaradt az általános mozgósítás

Rómából jelentik, hogy az abesszin-olasz konfliktussal kapcsolatosan a félhivatalos Stefani távirati ügynökség a következő feltűnést-keltő és szokatlan hangú kommunikét adta ki:

„Az olasz kormány elhatározta, hogy a nápolyi Gavirani-hadosztály 1911-es évfolyamát is mozgósítja, azonban most már szó sem lehet arról, hogy a kormány az 1911-esnél öregebb korosztályokat is bevonja. Erre csak akkor került volna sor, ha az abesszin-olasz tárgyalások folyamán európai bonyodalmak állottak volna elő, tekintettel azonban arra, hogy erre Páris és Lon-

PÁRISBÓL táviratozzák, hogy Laval külügyminiszter a délelőtti órákban Pignatti Massti Morano Custozza párisi olasz nagykövet látogatását fogadta, akivel közölte az osztrák államférfiakkal folytatott tárgyalásainak meritumát. A külügyminiszter és a nagykövet között szóba került az olasz-etiopiai ellentétek kérdése is, minthogy Laval tegnap délután hosszabb tárgyalást folytatott az abessziniai negus megbízottjával is. Francia külpolitikai körökben a konfliktus békés elintézésére számítanak és ebben fontos szerepet szánnak Lavalnak, aki Genfben először vetette meg a semleges zóna tervét. A nehézségek ott mutatkoznak, hogy olasz részen a közvetlen tárgyalások folytatásához ragaszkodnak, míg Abesszinia szivesebben venné az ellentétek ügyét döntőbírótság elé.

bevevésével szemet kíván hunyni az alkotmánytörvénynek 8. szakasza előtt is, amely külön megállapítja, hogy „minden román alattvaló, nemzetiségre való tekintet nélkül, egyforma a törvény előtt“.

don után nem került sor, a kormány eltekint az általános mozgósítástól. Általános mozgósítás esetén az olasz kormány 7—8 millió fegyveres férfit állíthatott volna zászlók alá“.

A Stefani távirati-iroda később a következő jelentést adta ki: A késő éjszakai órákban érkezett a hír Rómából, hogy

Adis Abbebában sikerűlt a semleges zóna kérdésében megegyezni. Az abesszin kormány hajlandó egy hatkilométeres semleges zóna létesítésére az abesszin határon, azonban követeli, hogy a határmegállapító bizottságban a belgák és svédok is vegyenek részt.

A Rómában székelő abessziniai ügyvivő tegnap délelőtt fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt hosszasan ismertette kormányának álláspontját az olasz követeléseket illetően. Az ügyvivő többek között a következőket mondta:

„Hazám nem akar háború!“

— Becsületszavamra kijelentem, hogy hazám nem akar háború. Tegnap levelet kaptam császáromtól, amelyben legfőbb uram arra kér, hogy

a legnagyobb áldozatok árán is kerüljem el a háborus konfliktust. Abesszinia már hajlandó az olasz követelésekben szerenlő kétszáz ezer tallert is megfizetni, de előbb egy vegyes bizottság állanítsa meg, hogy az ual-ual támadásért kit terhel a felelősség.

A Messagero hosszabb cikkben foglalkozik az abessziniai kérdéssel és megállapítja, hogy Olaszországnak nem szabad elhamarkodnia lépéseit, mert tekintettel kell lenni arra, hogy lépésével milyen hatást fog gyakorolni az amugy is súlyos európai helyzetre, illetve készenlétben kell állni Európában is. Csak abban az esetben határozhatja el magát döntő lépésre, ha az Abessziniába szállított haderő kivonásával nem gveníti európai helyzetét.

A szinpadi szemfényvesztések mindig hatnak a tömegekre, de a politikusoknak csak addig lehet helyűk a közélet pódiumain, amíg az állam alkotmányát tiszteletben tartják és annak szellemében szólnak, vagy cselekszenek.

Dr. Lupu: Vaida akciója egy eltűnő, haszontalan kis hullám

A nemzeti-parasztpárt alelnöke állást foglalt a fajvédőakció ellen — Ez az akció nem jelent mást, mint bel- és külpolitikai nehézségek okozását

Bucurestiből jelentik: Lupu Miklós dr., a nemzeti-parasztpárt alelnöke, ma érdekes nyilatkozatot adott az Adeverulnak az aktuális politikai helyzetről, a nemzeti-parasztpárt jelenlegi szituációjáról, valamint Vaida Sándor numerus clausus akciójáról. Az ismert nevű politikus a parasztság helyzetét fejtegette és kijelenti, hogy mindent el kell követni a parasztság helyzetének javítására. Azonban tettekkel és nem üres nacionalista jelszavakkal.

Az újságíró kérdésére Vaida Sándor dr. mozgalmára nézve a nemzeti-parasztpárti vezérpolitikus a következő, megszívlelendő kijelentéseket tett:

— Kollégán, úgy az orvosi pályán, mint a pártban eltávolodott a szociális sebészet vágyáról, valamint a parasztság valódi lelkiétől és koncepciójától s ahhoz a fajmozgalomhoz akarja vonni a paraszttömegeket, amelyet néhány évvel ezelőtt a fiatalok egy kisebb és elszigetelt csoportja indított meg. Ezeknek mentsége éppen az, hogy — fiatalok, de ez a mozgalom semmiféle visszhangra a paraszttömegekben nem talál. Kétségbevonom bárkiinek jogát, hogy valaki a haza népe nagyobb védőjének deklarálja magát, mint amilyen én vagyok. Az ifjúság szenvedései nekem jobban fájnak, mint dr. Vaidának, mert az én ajtómon több kérvényező kopogtat, mint az övé. Az ifjúság súlyos problémája tényleg kétezer, ez letagadhatatlan, de ne hamisítsuk meg azért az igazságot, ne állítsuk az igazság ellenkezőjét.

A tény az, hogy a gazdasági válság minden társadalmi osztályt sújt.

Éppen úgy sújtotta a románokat, mint a kisebbséget. Hány kisebbségi mérnök jött el hozzám, támogatást kérve.

„Zavarthető nacionalisták”

Az intellektuális munkáit nem szabad a városokra koncentrálni, ugyanakkor pedig teljesen elhanyagolni a falvakat. Paraszttállam vagyunk és ez az intellektusoknak a falvakban való felhasználását jelenti. Megszervezzük a szövetkezeteket s szükségünk lesz könyvelőkre és mezőgazdasági specialistákra. Minden erőnkkel a paraszttállamot kell támogatnunk, mesterséges megoldásokkal semmit sem érünk.

— A román elem nivójának emelése nem jelent mást, mint a parasztságnak, a munkáságnak és a kispolgároknak gazdasági fejlesztését. De sok nacionalista van, aki a rossz megszüntetése helyett inkább zavart és ellenítteket kelt. Ezért utasította el az elnökletem alatt üléselő végrehajtóbizottság Vaida Sándor dr. numerus clausus javaslatát. Kétezer évig rabságban éltünk és most, amikor szabaddok vagyunk, féljünk a kisebbségek hongurenciájától? Vannak más rendszabályok és más módok, amelyeknek alkalmazásával senkit jogaiban nem sértünk meg s nem okozhatunk bel- és külpolitikai komplikációkat. Bocsásson meg Vaida ur, de így van. A mai politikai helyzetben egy ilyen probléma körül agitációt kifejteni

nem jelent mást, mint bel- és külpolitikai nehézségek okozását.

Belpolitikai — a kisebbségek miatt és külpolitikailag, mert magatartásunk bizonyos gyanúokokra adhat alkalmat. Egy politikus megfelelő bátorsággal kell, hogy rendelkezzen és még abban az esetben is fel kell emelnie óvó szavát, ha a tömegpszichózis mást akar diktálni s ha ez a tömegpszichózis kataklizma felé akar sodorni az embereket. De nem engedhető meg, hogy egy politikus maga dobjon olyan jelszavakat a tömegbe, amely ilyen pszichozist termelhet ki.

— Az ügyvédek mozgalmára nézve ki kell jelentenem, hogy a paraszttállam más és hasznosabb beosztást kíván a társadalomban a jogvégzett férfiaknak adni. Olyan beosztást,

amely rájuknézve is hasznosabb. De az ő problémájuk nem homályosíthatja el a falusi tömegek nagy problémáját, viszont a parasztság színvonalának emelése a többi társadalmi osztály emelését is jelenti.

A mostani agitáció — csak szépen festő szappanbuborék csupán.

De minden szépségük mellett sem tudnak segíteni. A nagy tengerek magukban foglalják az élet összes csodáit, hatalmas gőzöket visz-

Bocu Sever: Nemzetem lelkiismerete nevében tiltakozom a demagógia: Vaida felvetett indítványai ellen

A nemzeti-parasztpárt bánági szervezetének Bocu-csoportja tegnap foglalkozott a Vaida- és Micescu-féle fajvédő-akcióval. Az ülésen az állandó választmány mintegy 35 tagja vett részt és annak gerince Bocu Sever volt bánági miniszter felszólalása volt, majd a hatalmas beszéd nyomán vita keletkezett, amely egyértelműleg elítélte ezeket az irányzatokat. Az állandó választmány végül sürgönyt küldött Maniu Gyulának, melyben a legfontosabban leszögezte álláspontját, azt nevezetesen, hogy

elítéli és a nemzeti-parasztpárt programjával merőben ellentétesnek tartja a Vaida által kezdeményezett tevékenységet.

Bocu Sever beszéde első részében párhuzamot vont Vaida Sándor és Istrate Micescu azonos elvi leszögezései mellett. Más-más párt tagjai lévén, mégis ugyanazon síkon találkoztak, a gyűlölet és üldözés idegenből hozott zászlója alatt. Majd így folytatta:

— A román állam azonban nem teheti azt az ő 4 millió kisebbségével, amit a német állam tett jelentéktelen kisebbségével szemben. De bár a német állam ezeket a rendszabályokat egy aránylag jelentéktelen kisebbség ellen tette:

mégis maga ellen zúdította egész Európa, az egész világ közvéleményét.

A numerus romanus, nullus, valachicus, clausus és a többi numerus voltaképpen már létező értékeknek, eredményeknek kisajátítása és mint ilyen, értékeket romboló, még az esetben is, ha lehetséges volna 4 millió kisebbséggel azt tenni, amit egy 70 millió állam kísérelt meg aránylag elenyésző kisebbségi állampol-

„Nem lehet széttaposni a nemzetiségek Magna Chartáját!”

— Istrate Micescu tündöklő tehetség, zseni, de elveit is, mint az zsenihez méltó, a legkönnyebben változtatja, mert hiszen tündöklő tehetségével mindent meg tud magyarázni. A régi szofisták példájára, mindent igazolni tud. Vaida, amióta elvált Maniu Gyulától, ide-oda csapong és cserebogár módjára megy neki minden falnak. Akciókat kezdeményez, majd elveti azokat, legfeljebb odaveti a családott tömegnek: tévedtem, bocsánat.

A mostani tévedése azonban végzetes, ezt nem lehet elintézni egy odavetett mondat-tal, mert ez a tévedés helyrehozhatatlan lépés és helyrehozhatatlan következményekkel járhat. Maniu felé gunnyal tekintve, azt mondja lényegében: Nem törődöm veled, mint mond a külföld mindehhez.

En Maniu óvatosságának pártján vagyok, amit többre becsülök, mint Vaida féktelen nemzeti gögjét.

Nagyrománia, mely végeredményében a szövetségesek összműködésének is eredménye,

Szálljon meg BUCURESTI-ben a HOTEL PRINCIAR-ba

Bulev. Elisabeta (a Szenátus mellett).
Teljesen renoválva, új vezetés alatt.
Olvasóterem, telefon, fürdőszobák,
folyóvíz, mérsékelt árak. 414

nek a hullámok hátukon, a numerus clausus azonban csak átszáguldó, eltűnő és haszontalan kis hullám az élet nagy tengerén.

Lupu dr. érdekes nyilatkozata további részében külpolitikai relációkat fejtegette, valamint a különböző paktumoknak az országra való hatását mutatta ki. A komoly, megfontolt nyilatkozat politikai körökben hatalmas feltűnést keltett, miután dr. Lupu Miklós kijelentésében a nemzeti-parasztpárt fordult elesem Vaida Sándor dr. népszerűsége hajhászó különakciója ellen.

gáraival. Minden jó román megítélésére bízom, vajjon lemásolható-e az idegen példa annak összes kiszámíthatatlan kockázatával. De Vaidából éppen ez hiányzik, hogy számolni tudjon és számolni akarjon a kockázatával, hiányzik benne a kockázattal szemben való óvatosság.

— Végeredményben pedig mi haszna volna abból a román etnikai eredetű ügyvédeknek, ha az arányosítást végrehajtanák? Nem az ügyeket arányosítanák, hanem az ügyvédeket.

a kevesebb kisebbségi ügyvéd kapja majd azokat a pereket, amelyeket eddig több kisebbségi ügyvéd kapott.

Az arányosítás mindössze annyit jelentene, hogy a megmaradó kisebbségi ügyvédeknek privilégiuma volna a hivatás gyakorlására kivülmaradt ügyvédtársakkal szemben.

— Mit eredményezne Vaida ur numerus valachicus a gyárakban? A román iparosok szempontjából a nehezen lábra kapott román ipar pusztulásánál többet aligha eredményezne. Emlékezzünk vissza az olasz példára, ebből látni fogjuk, hogy az ipar mennvire nem bír el ilyféle beavatkozást. Itt nem etnikai megkülönböztetés alapján történt a beavatkozás, hanem sokkal érthetőbb szakértelmi alapon: a munkástanácsok révén. De az olasz ipar ezt sem bírta és védekezésképpen megszületett a fascizmus. És akkor

hogyan bírja ki a román ipar ezt az élősdit, szakértelem nélküli való nyolcvan százalékos betolakodást?

A bankok, a hitel leromlása és pusztítása után a tévtanok áldozatául esne még ez a kezdetleges román ipar is.

nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy mit szól mindezekhez Franciaország és a többi szövetségesünk, a kulturvilág, a külföld. Az államok léte egy közös szervezet együttműködésének egysége és egyik állam léte igen nagyon függ a másik államtól. Emlékezzünk rá, hogy Magyarország milyen hallatlan erőfeszítéseket tesz, hogy a külföld rokonszenvét és becsülését megszerezze.

A kisebbségeknek nálunk nemzetközi szerződésben lefektetett jogaik vannak.

Vaidát ez nem hatja meg, nekem is fáj, hogy a teljes román Bánág 1916-ban lefektetett elve elsikkadt, de egy nemzetközi szerződés lehet igazságtalan, viszont nem lehet azt tudomásul nem venni, nem lehet azzal nem számolni. Megváltoztatásukra csak akkor lehet gondolni, ha megvan ahhoz a megfelelő történelmi pillanat és erő.

— Aztán nemcsak a nemzetközi szerződések, hanem az alba-iulia-i határozatok. Mit csi-

Influenza ellen használjon Szt.-László fertőtlenítő

szappant, megóvja mindennemű járványos és fertőző betegségektől

nál Vaida ezekkel a határozatokkal? Egy negyedszázada sincs annak, mikor

ünnepélyesen biztosítottuk a velünk lakó kisebbségek egyenlő elbánásának jogát. Lehet-e vajon zétépni, eltaposni a nemzetiségeknek ezt a Magna Chartáját? Azt a Magna Chartát, melyet mi magunk adtunk, önként, minden kényszerítés nélkül. Ezt a kérdést intézem ahhoz a Vaidához, akít magam hallottam az alba-iuliai pontokkal kérkedni, nem is egyszer — kisebbségek előtt.

— Kívánom neki, hogy kerüljön hatalomra, mert nem ismerek nagyobb büntetést rá nézve, mint azt a pillanatot, mikor az ország színe előtt kell majd bevallania nyíltan és leplezetlenül, hogy tehetetlen és nem bírja megvédeni a szellemeket, melyeket felidézett. Ez nem államférfini állásfoglalás, hanem felelőtlen demagógia.

— Nemzetem lelkiismerete nevében tiltakozom a demagógia, Vaida felvetett indítványai ellen.

A mi fajunk életerős faj, melynek nincs szükségére arra, hogy a kisebbségekkel való versenyben ily eszközökhöz forduljon.

Le kell vonni a konzekvenciákat

Bocu Sever nagy beszédét lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta az állandó választmány, majd megtörténtek a hozzászólások, melynek során az állandó választmány minden tagja a Bocu Sever által mondottak szellemében szögezte le álláspontját.

Végül is egyhangu határozattal kimondták azt, hogy

Vaida tevékenységével a pártfegyelem ellen vétett, még pedig azért, hogy eltávolodott a nemzeti-parasztpárt egyik legsarkalatosabb programjától. Kimondotta az állandó választmány azt, hogy a történetek után Mihalache elnöknek is állást kell foglalnia és le kell vonni a történetek következményeit, úgy Vaidával szemben, mint ahogy számolnia kell a Vaida-féle akcióval Mihalachenak is.

Az ülés résztvevői ezután üdvözlő sürgönyt küldtek Bocu Sever volt bányászati miniszter aláírásával Maniu Gyulának. A sürgönyben az állandó választmány élesen elítéli a numerus valachicust, rámutat arra, hogy Vaida tevékenysége nem egyéb, mint kísérlet arra, hogy a románság erőt elfordítsa. Az erők azonban, melyeknek megbontására Vaida törekszik, ezuttal is, mint a multban, egységesen és megbonthatatlanul csoportosulnak Maniu köré.

A Roosevelt-rendszer újabb váratlan veresége

Londonból jelentik: Roosevelt-újraépítési akciója újabb súlyos vereséget szenvedett a Delaware állambeli Wilmington város bíróságának egy elvi döntése következtében. A bíróság előtt hét hete tárgyalják egy acélvállalat keresetét, amely bírót kívánt provokálni a munkások kollektív szerződési joga tekintetében, amelyet a Roosevelt-féle újraépítési rendelet elismert. A bíróság kimondta, hogy Roosevelték rendelete alkotmányellenes. Biggie, az Elnök munkaügyi tanácsának elnöke kijelentette, hogy az állam a wilmingtoni bíróság döntését megelégedéssel

Az álláshalmazások megszüntetését sürgették a szenátusban

Aprilis elsején hívják be katonai szolgálatra az új korosztályt. — Teljesen megváltoztatták az álláshalmazási dekrétum eredeti szövegezését

Rendezik a nyelvizsgás kisebbségi tanárok és tanítók helyzetét

BUCURESTIBŐL jelentik: A mai napon benyújtották a parlamenthez az 1935. évi kontingensnek április elsején való behívásáról szóló törvényjavaslatot.

Még a jelenlegi ülésszakon törvényjavaslatot nyújtanak be a nyelvizsgákon megbu- kott kisebbségi tanárok és tanítók helyzetének rendezéséről. A javaslat szerint azoknak a tanároknak és tanítóknak, akiket a nyelvizsgák miatt mielőbb nyugdíjba helyeznek, a szolgálati éveknél megfelelő nyugdíjat szavaznak meg.

A képviselőház mai ülésén egyébként Diuvara elnök felhívja a képviselőket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg azon a gyászünnepélyen, amelyet Horia, Closca és Crisan halálának 150 éves évfordulója alkalmából a Domnita Balasa-székesegyházban tartanak. Ezután a napirendre tértek át, amelyen a szövetségi törvényjavaslat szerepelt. Elsőnek Moldovan Victor nemzeti-parasztpárti szóval fel, aki négy órán át, az ülés végéig beszél. Mindenekelőtt a bistrita-nasaudi köz- birtokosságról beszél és élesen támadja Oanea szenátort. Moldovan beszédét a többségek is- méltelen is félbeszakították.

A szenátusban Dumitru az állami apparátus átszervezése érdekében kiküldött bizottság munkájáról számol be, egyben pedig kitér az álláshalmazással kapcsolatos intézke- désekre is,

amelyek mind azt célozzák, hogy az ifjak könnyebben juthassanak elhelyezkedéshez. Közli, hogy az elnöklele alatt kiküldött bizott- ságnak az volt az elve, hogy: „egy ember, egy állás és egy állás, egy fizetés”.

— A bizottság javaslatát azonban — foly- tatta — a legnagyobb sajnálatunkra úgy szel-

lemében, mint szövegezésében teljesen meg- változtatták, úgy hogy a bizottság nem szoli- darizálhatja magát az ebben az ügyben meg- jelent minisztertanácsi jegyzőkönyvvel. Ezért arra kéri a minisztert, hogy ezt a dekrétumot mielőbb hozza a parlament plénuma elé.

D. R. Ioanutescu, nemzeti-parasztpárti csat- lakozik a felszólaláshoz. Pop Valér igazság- ügyminiszter közli, hogy minden valószínűség szerint

már a jövő hét elején a parlament elé kerül az álláshalmazásról szóló dekrétum ra- tiifikálását célzó törvényjavaslat.

Dimitriu ezután a fináncgárdával kapcsola- tban jelent be interpellációt. Nézete szerint ez a szerv jelentős teherterele a költségvetés- nek, egyben pedig állandó vegzaturát jelent a lakosság számára. A fináncgárda megszünte- tését kéri.

A szenátus ezután a büntetőtörvénykönyv vitájára tért át.

Itt írjuk meg, hogy Dinu Bratianu la- kásán ma értekezletet tartottak, amelyen meg- jelentek az összes volt és jelenlegi liberális miniszterek. Az értekezleten az összes idő- szerű kérdéseket megvitatták.

Revolveres politikai merénylet Sirián

Háromszor rálőtték a községi bíróra — Két letartóztatás történi

Megdöböntő politikai merénylet történt tegnap este az aradmegyei Siria községben. A merénylet áldozata Matu György községi bíró, aki csupán annak köszönheti megmenekülését, hogy lélekjelenlétét nem veszítette el. Az izgalmas támadás részletei és előzményei a következők:

Tegnap este fél tíz óra tájban Matu György községi bíró egy barátjától távozva hazafelé tartott. Az uccán egyik barátjával találkozott, aki figyelmeztette a bírót, ne men- jen haza a szokott uton — Siria egyik sötét, világítás nélküli mellékútcáján át — hanem inkább kerüljön a főut felé, mert a háza körül gyanus embereket látott. Matu nevetve jelen- tette ki, hogy nem fél senkitől és semmitől és a figyelmeztetés dacára is a szokott uton ment haza. A sötét uccában hirtelen egy alak ugrott elő az egyik kapuból. Elállta a községi bíró útját, revolvert rántott és azt kiáltotta:

— Most meghalsz, kutya!

Ezzel három lövést adott le gyors egy- másutánban a bíróra. Matu szerencsére nem veszítette el lélekjelenlétét, hanem nyomban felütötte ellentele karját, úgy hogy az első go- lyó csak surolta feje tetejét, míg a másik kettő ártalmatlanul a levegőben repült el.

A községi bíró támadója ekkor a revolver agyával mért több csapást Matura, majd elme- nekült. A bírót a járőrök vitték haza, majd az esetről jelentést tettek a siriai csendőrség- nek, amely bevezette a nyomozást. Matu György kijelentette, hogy teljes sötétség urál- kodott az uccában, de ennek dacára bizonyos abban, hogy támadója Neamtiu Maxa gazda, egyik régi ellensége volt. A csendőrség őrizet- bevetté Neamtiut, rajtakívül pedig letartóztatta Varadan György községbeli gazdát, aki ellen

az a gyanu merült fel, hogy előkészítője és résztvevője volt a bíró elleni támadásnak. Mindketten tagadták, hogy megtámadták volna a bírót, azonban oly súlyos gyanukok me- rültek fel, hogy további fogvatartásuk vált szükségessé. Időközben Matu Györgyöt autó- ba ültették és az aradi kórházba hozták, ahol bekötötték, miután azonban állapota nem teszi szükségessé a kórházi ápolást, a bíró szer- dán délelőtt visszautazott Siriára. A lövés- okozta horzsoláson kívül több, ütéstől száрма- zó fejsébe van.

A merénylet okára vonatkozólag különbö- ző verziók tartják magukat a községben. Leg- kézenfekvőbb az, hogy politikai bosszu történt, a két letartóztatott lelkes nemzeti-parasztpárti, akiknek a multban számos összetűzésük volt a liberális községi bíróval. Neamtiu személyes ellensége is volt és egyik összetűzésükből kifolyólag per keletkezett a siriai járásbírószágon, ahol éppen na napokban tartották meg a Neam- tiu—Matu-per tárgyalását. A vizsgálat egy- előre nagy eréllyel folyik és előreláthatólag pénteken szállítják be a két merénylet az ara- di ügyészségre.

Restaurációs felszólalások

az angol képviselőházban

Londonból jelentik: Winton lord, az angol alsóház tagja, több képviselőtársával együtt ja- vaslatot terjeszt az angol parlament elé, amely- ben azt kéri, hogy adják Magyarországnak a király- ság tényleges restaurálásához való jogot. Mint is- meretes, Ramsay képviselő nemrégiben hasonló javaslatot terjesztett elő Ausztriával kapcsolatban. Nem lehetetlen, hogy mindkét előterjesztést egy- szerre veszik tárgyalás alá.

Iparos Otthonban

a Gernanti zsidó színtársulat M. Reisch igazgató vezetésével utolsó előadása olcsó helyárakkal
 Lei 40—25—15. — Csütörtök: Zigainer Mádli operett 3 felv. — A világhírű és közkedvelt
 Sidy Thallal és a kiváló Adolf Tefner komikussal.
 Jegyek előre d. e. 11—1-ig, d. u. 4—7-ig. 938

Cananau román politikus visszaemlékezése

Történelmi jelentőségű tárgyalások, amelyek megelőzték Románia beavatkozását a világháborúba

Cananau szerint, Bécsből még 1914-ben felajánlották Erdély egy részét Romániának, ha a monarchia oldalán avatkozik a világháborúba

Cananau román politikus, aki valamikor a román konzervatív párt egyik vezető egyénisége volt, de az utóbbi esztendőben visszavonultan él, érdekes háborús visszaemlékezéseket hozott nyilvánosságra. Arról beszél ugyanis, hogy Ferenc József osztrák császár hogyan akarta rábírní Romániát arra, hogy a világháborúba a központi hatalmak oldalán avatkozzék be.

A központi hatalmak már 1914. őszén nagy súlyt helyeztek arra, hogy Románia oldalukon harcoljon.

Románián keresztül közvetlen összeköttetésük lett volna két másik szövetségesükkel, Bulgáriával és Törökországgal, ezenkívül igen nagy hasznát látták volna, annak, hogy Románia gazdag petroleummezőit igénybe vehetik.

Amikor 1914. szeptember 11-én a Marne melletti nagy csatában a franciák megállították a németek előnyomulását, elérkezettnek látták az időt, hogy közvetlen tárgyalásokat kezdjenek Romániával.

Akkoriban történt, hogy Cananau, aki igen jó viszonyban élt Take Ionescu akkori külügyminiszterrel, táviratot kapott Brasovból. A táviratot Vasilco báró küldte, a bucovinai románság egyik vezetője, aki ezenkívül rokonságban is állott Cananauval. A táviratban arra kérte Cananaut, hogy fontos megbeszélésre siessen Brasovba.

Egy ismeretlen osztrák ajánlat

Vasilco báró hivatkozva a legmélyebb titoktartásra, Cananaunak a következő ajánlatot tette:

— Arra kérlek, kövess el Bratiannu miniszterelnöknél és Take Ionescunál mindent, hogy Románia a központi hatalmak oldalán lépjen a háborúba. Ferenc József császár és a bécsi kormány közvetlen megbízásából beszélék.

Ausztria fölajánlja Romániának egész Bucovínát és Erdély egy részét annak fejében, ha Románia a monarchia oldalán mozgósit.

Ezt az ajánlatot a legnagyobb bizalommal közlöm veled. Magyarország tudta nélkül és Czernin gróf bucaresti-i követ feje fölött. Czernin gróf különben már igen nagy összegű pénzeket kapott rendelkezésére, hogy Romániában a központi hatalmak melletti háború érdekében hangulatot csináljon. Eddig azonban ennek semmi eredménye nem volt. Az egész román sajtó a központi hatalmak ellen és a nagyjantán mellett foglalt állást.

Cananau azonnal Sinaiába utazott és az ott tartózkodó Take Ionescuval közölte az ajánlatot. Take Ionescu rögtön felhívta telefonon Poklevszky-Koziel bucaresti-i orosz követet és közölte vele, hogy milyen ajánlatot kapott Ausztriától. Take Ionescu ugyanis közölni akarta Oroszországgal, hogy a központi hatalmak milyen nagy súlyt fektetnek arra, hogy Romániát maguknak megnyerjék. Nyilvánvaló, hogy Take Ionescu ezzel a közléssel előnyöket kívánt szerezni Románia javára Oroszország és annak szövetségesei részéről. Mert bizonyos, hogy Bratiannu miniszterelnök és Take Ionescu már akkor el voltak rá tökélyre, hogy előbb-utóbb a nagyjantán oldalán és a központi hatalmak ellen avatkozzanak a háborúba.

Take Ionescu az orosz követtel való tele-

foni beszélgetés után Cananauhoz fordult és ezt mondotta:

— *Legyen szíves, utazzék haladéktalanul Bucarestibe és közölje Bratiannu miniszterelnökkel az osztrák ajánlatot.*

Cananau Bucarestibe utazott. Azonnal a miniszterelnökségre sietett, ahol azonban a miniszterelnököt nem találta. Irást hagyott hátra, amelyben a miniszterelnököt sürgős megbeszélésre kérte. A Splendid-szálloda előtt, amelyben megszállott, este hét órakor megállott a miniszterelnök autója. A portás üzenetet adott át Bratiannutól, aki közölte, hogy a miniszterelnökségen várja Cananaut, akiért autóját küldte. A miniszterelnökségen közölte Bratiannuval Ausztria ajánlatát és a következő érdekes választ kapta:

— *Románia érdeke egyelőre az, hogy megőrizze semlegességét és a dolgokat figyelve, oldalt álljon.*

Nem adhatok önnek határozott választ. Térjen vissza Brasovba és kérdezze meg Vasilco bárótól, hogy Erdély melyik részét akarnák nekünk átadni.

Cananau visszatért a szállodába és elhárította, hogy másnap reggel Brasovba utazik.

LEOPOLDI
 és **MILSKAJA**
 bécsi zenehumoristák
 egyetlen
 aradi hangversenye
 március 7.

Az aranybáró és az aranygörl expressz szerelme

A nagy vagyon semmit sem jelent, ha nincs örökös

Londonból jelentik: Érdekes szerelmi regényről beszél London. Jean Empain báró, a világ egyik leggazdagabb embere, feleségül veszi Miss Roselle Rowlands-t, egy 19 éves aranygörlé amerikai görlt, aki most Londonban lép fel.

Jean Empain báró belga ember.

Évi jövedelme körülbelül 800 millió lej.

A párisi földalatti vasúttársaság vezetője s ezenkívül még mindegy 30 nagy ipari vállalat elnöke és 88 iparvállalat igazgatóságának tagja. A vállalatok, amelyeknél érdekeltisége van, több mint 80 milliárd lejt érnek. A báró most 32 éves. 26 éves volt, mikor meghalt az apja, aki óriási vagyont hagyott rá.

A fiatal báró azóta megkésztette ezt a vagyont.

Néhány héttel ezelőtt érkezett Londonba. Megnézte a „Les Girls” kabarétársulat előadását. Az aranyhajú Miss Rowlands, akit „aranygörl”-nek neveztek el a londoni színházi világban, a kórusban szerepelt, a többi görl között, semmi kiemelkedő szerepet nem játszott. Empain báró első látásra belészeretett. Az előadás után titkárjával üzenetet küldött a leány öltözőjébe. Másnap este

Lei 100.000

a tallsoarai kórházsorsjegy főnyereménye, azonkívül még 1214 kisebb-nagyobb nyere-mény. Huzás: március 10. Egy darab sorsjegy ára Lei 25. Aradi főelárusító:

BLEIER-traffic, Strada Matei Corvin 1. és Tribunal Dobra fl.

Vidéki megrendelésnél a sorsjegy ára és 7 lei postaköltség melléklendő.

Mielőtt azonban kiment volna a pályaudvarra, értesítést kapott Bratiannutól, hogy keresse fel megegyszer. A miniszterelnökségen azután Bratiannu ezeket mondta neki:

— Egész éjszaka nem tudtam aludni. Törtem a fejemet azon a válaszon, amelyet önnek Brasovban adnia kell. Arra a meggyőződésre jutottam, hogy az ország akarata ellen csinálhatok politikát, az ország akarata ellen kormányozhatok, de az ország akarata ellen nem csinálhatok háborút.

Azért kérem, közölje Brasovban Vasilco báróval, hogy sohasem tárgyalhatunk Romániának a központi hatalmak oldalán való háborújáról, hanem legfeljebb csak semlegességéről.

Kérdezze meg a bárótól, hogy Erdélynek melyik részét kaphatnók meg semlegességünk ára fejében.

Az elmaradt válasz

Cananau a miniszterelnökkel való másodszori beszélgetés után Sinaiába utazott és ott közölte látogatása eredményét Take Ionescu külügyminiszterrel. Sinaiából a következő, vonattal tovább utazott Brasov felé. Brasovban Vasilco báróval való találkozására igen rövid lefolyású volt. Cananau közölte vele a román államférfiak válaszát. Vasilco báró, amikor a választ meghallotta, utalt arra, hogy neki nincsen meghatalmazása Románia semlegességének áráról tárgyalni. Kijelentette, hogy azonnal Bécsbe utazik és ott közli Bratiannu és Take Ionescu válaszát. Cananaut majd értesíteni fogja, hogy Bécsben ezt hogyan fogadják.

Ez az értesítés sohasem jött létre.

Két esztendővel később, 1916. augusztus végén Románia a nagyjantán oldalán megüzente a központi hatalmaknak a háborút.

az „aranygörl” már résztvevett a báró fényes estélyén. Azóta mindennap találkoztak. Hétfőn Empain báró elutazott Londonból. Nem mondta meg, hová megy, csak annyit árult el, hogy a kontinensre utazik.

Két nap múlva repülőgépen Miss Rowlands is elhagyta Londont.

Csak néhány legjobb barátjának árulta el, hogy Brüsszelbe megy, ott fog találkozni a báróval, aki feleségül kérte őt. De megeskette a barátókat, hogy nem fogják elárulni az esküvő helyét és idejét.

Empain báró közvetlenül Londonba érkezése után, amikor az „aranygörl”-t még nem is ismerte, interjú adott a Sunday Express-nek.

— Nagy vagyonom semmit sem jelent a számomra mindaddig, amíg nincs örökösöm — mondotta. — Első házasságom nem volt szerencsés. Válásal végződött. Most folyton arra gondolok, hogy újra megházasodjam. Talán egy napon szerelmes leszek és a sors fiúgyermekkel fog megáldani. Rengeteg nővel ismerkedtem meg állandóan. De más egy szép nőt találni és megint más szerelmesnek lenni és megnyerni a kiválasztott nő szerelmét is.

„Szadista vagyok...”

Megdöbbenő nyilatkozattal mentegeti tettét Petrescu Adrian — a craiovai gyilkos hadnagy

Freudra és Dosztojevskire hivatkozik a gyilkos, aki jól érzi magát a börtönben „Kitört belőlem az állat”

Craiováról jelentik: A craiovai fogházban egy 23 éves fiatalember várja, amíg ügyében befejeződik a bűnügyi vizsgálata. Katonatiszt volt, akít hajlamai a bűn útjára vittek és aki végül egy borzalmas gyilkosság tettesévé vált. Nemrégiben történt, hogy egy dúsgazdag craiovai véreleányt rettenetes kínzások után meggyilkoltak és kiraboltak. A nyomozás során letartóztatták Petrescu Adrian hadnagyot, aki hamarosan bevallotta tettét. A vizsgálat megdöbbenő részleteket állapított meg. Kiderült, hogy

a fiatal hadnagy először megkínította az idős leányt, azután meggyilkolta, majd meggyalázta a holttestet, végül pedig kirabolta a lakást, ahonnan 200 ezer lej készpénzt és nagyrésztükü ékszereket vitt el.

A kínzásokra azért szükség, hogy az áldozatot, Serbanescu Máriát arra kényszerítse, mutassa meg, hol tartja pénzét és ékszereit. Amikor megkérdezték, miért követte el tettét, Adrian Petrescu két szóval válaszolt:

— Szadista vagyok!

Később azután a hadnagy kibővítette vallomását.

— Amikor megláttam a vért, teljesen elvesztettem önmagamamat. Kényszerít éreztem... ölési kényszerít — és kitört belőlem az állat.

Egy újságírónak alkalma volt meglátogatni a fogházban Petrescut. A hadnagy az első napokban sürin kapott idegrohamokat, a celláját és az ablakokat ütögette öklével, mire orvost küldtek be hozzá. Az orvos megállapította, hogy a 23 éves gyilkos — örültséget szimulál. És erélyes fellépésére Petrescu Adrian feladta a játékot. Jól érzi magát a börtönben.

— Milyen jó itt — mondotta a meglepett újságírónak — sohasem hittem volna, hogy valaki ilyen jól érezhesse magát a börtönben.

Nyugodt hangon ismételi: — Szadista vagyok — éppen olyan magátólértetődően, mint ha azt mondaná: — Ma jól ebédeltem... majd így folytatja:

— Elismerem, hogy tettem súlyos és várom a bűnhődést.

Az én esetem a pszichoanalitika birodalmába tartozik, állati ösztönöm áldozata vagyok.

Sohasem hittem volna, hogy az emberben lakozó állat ilyen mocsárba süllyesztheti. Azelőtt sohasem éreztem, S egyszerre kitört rajtam ez az ösztön, nem tudtam rajta uralkodni.

— Jól ismertem azelőtt Serbanescu Máriát — folytatta elképesztő önvallomását — és valósággal üldözött az arca. Az eset előtt több bajtársammal beszélgettem. Nőkről beszélünk és hirtelen előttem állott Serbanescu Mária arca. A gyilkosság napján ismét rá gondoltam. Az idős nőre, aki — életében nem ismert férfit. Nem tudtam magam sem, mit teszek. Odamentem. Átugrottam a kerítést. Bettem az ablakot. A szobában voltam, Sikoltoztam és a földre zuhant. Vért láttam — és elvesztettem öniudatómat. És amikor halott volt, megijedtem. Feltörtem a szekrényeket és raboltam, hogy azt higgyék — rablógyilkosság történt. Pedig nem az volt. Azután az egyik nőtestvéremhez menekültem. Fel akartam akasztani magam, de megakadályoztak. Sor-som beteljesedett.

— Tudom, hogy hasonló esetekkel foglalkozott Freud professor, a világhírű pszichoanalitikus — folytatja megrázó elbeszélését a hadnagy — sőt Dosztojevskij is írt már az ellenállhatatlan gyilkolási kényszeréről.

— Mi történt a gyilkosság után?

— Önként jelentkeztem. A halott arca üdözött, kényszerképzetem voltak, a lelküsem nem hagyott nyugodni. Most könnyekben érzem magam. Mindent beismertem, csak egyet nem. Lopni, rabolni nem akartam. Ha loptam volna, azt is beismerném, hiszen bűnhődni akarok tettemért.

Petrescu Adrian kényszerképzetekkel védekezik, az emberben szunnyadó állati ösztönre hárítja a felelősséget borzalmas tettéért. A vizsgálóbíró azonban nem fogadja el ezt a védekezést, még azt sem hajlandó elhinni, hogy a fiatal hadnagy tényleg szadista volna. Multjában semmiféle támpontot, vagy bizonyítékot erre nem talál. A bűnügyi vizsgálat nem fo-

Dragu külügyi sajtófőnök veszedelmes kalandja a Duna jegén

Az Aradon is jól ismert diplomata-újságíró alatt a silistriai előadása után beszakadt a Duna jége — Szerencsésen végződött az izgalmas kaland

Bucurestiből jelentik: Dragu János, a román külügyminisztérium sajtófőnöke országos körutja során Aradon is volt, ahol a „Simplon-Orient-Express” címen megtartott publicisztikai előadásában az európai és a világpolitika legmarkánsabb szereplőinél tett látogatásait és benyomásait ismertette.

A kiváló diplomata-újságíró szakadatlanul járja az országot, hogy Titulescu külügyminiszternek szellemében felhívja az intellektuális körök figyelmét az európai népek együttműködésének jelentőségére. Így jutott el a Duna tulsó partján lévő városkába is, ahol történetesen ő a diszelnöke az ottani újságírók körének. Résztvett a silistriai Nouvelle Athénée Palace kulturkör felavató ünnepségén, amelynek fénypontja az illusztris vendég kitűnő újságírói tollal megírt s pompás szenési ver-vel tolmácsolt előadása volt.

A kis határszéli város kulturközönsége melegen ünnepelte a bucaresti-i vendéget, akit az előadást követő bankett után a tisztelők és barátok egész kis serege kísért a városka szélén elterülő tengernyi széles Duna partjára, ahonnan Dragu János, aki szenvedélyes sportsmann, néhány kíséreléssel nekivágott a befagyott fehér rónáságnak. Azt tervezte ugyanis, hogy a Duna jegén átvágva, gyalog megy a tulsó partra s onnan gyalog tette meg a Caracasig vezető 20 kilométeres utat.

Caracasban felült a berohogó gyorsvonatra és másnap reggel már újra a munkája mellett ült, a külügyminisztériumi sajtófőnökség párnázott ajtója mögött Dragu János, aki bizonyára vegyes érzelmekkel gondol életének czekeire a veszedelmes pillanataira.

A kis társaság rajvonalban, egymástól 3—4 méternyi távolságban felfeildőve haladt a Duna jegén. Erre azért volt szükség, hogy egy helyen ne tulságosan terheljék meg az itt-ott bizonytalannak látszó jégpáncélt. Így haladtak már körülbelül egy félkilométert, amikor a sajtófőnök, aki atlétatermetű férfi, megdöbbenéssel látta, hogy alatta a jég halk recsenéssel megreped.

Hatalmas ugrással oldalt vetette magát, de már késő volt. A jég meghasadt és a sajtófőnök térdig merült a jég hideg kásás elembe.

Két kezével görcsösen megragadva a szilárdos szélű jégtáblát, igyekezett magát szilárdabb rétegre vonszolni. Azonban a jég tovább hasadt és

Dragu sajtófőnök a következő pillanatban már derékig elmerült.

A kritikus pillanatban társai egymás kezét megragadva, láncvonásban közelítették

LUMBAGO
NYAKSZIRTREVEDEÉS
MELLEASNYILALÁSOK
hamarosan elfűnnek, ha egy
THERMOGENE
kötést alkalmazunk.
Revusiv és fájdalomcsillapító vatta, mely a tüdő és bronchiák vértudulását meggátolja.
Kapható az összes gyógyszerárakba és drogeriákba.

gadja el sem Freudot, sem Dosztojevskijt, az aktákban egyetlen konkluzió található: Petrescu Adrian 23 éves hadnagy gyilkolt — mert rabolni akart. És maga a holttestvizsgálás — mondja a vizsgálóbíró — azért történt, hogy később legyőzhetetlen ösztönre és betegesen elfajult szekszuális kényszerre lehessen hivatkozni. Az igazságügyi hatóságok szemében Petrescu Adrian nem pszichoanalitikai tanulmány, hanem közönséges gonosztevő. Akinek tetteire enyhítő körülmények nem találhatók. Hogy a két álláspont közül melyik lesz győztes, azt a jövő mutatja meg...

meg a jeges hullámokkal küzdő, akit a kíséret mellé delegált rendőr nagy erőfeszítéssel kivonszolt a biztosabb jégtáblára.

A szituáció borzasztó kellemetlen volt, mert a befagyott Duna fölött vadul nyargaló szél pillanatok alatt ráfagyasztotta a nedves ruhát Dragu sajtófőnökre, aki ugy nézett ki, mint egy mozgó jégcsap. De az edzett sportsmann nem akart visszafordulni, tovább folytatta útját a tulsó partra s onnan gyalog tette meg a Caracasig vezető 20 kilométeres utat.

Caracasban felült a berohogó gyorsvonatra és másnap reggel már újra a munkája mellett ült, a külügyminisztériumi sajtófőnökség párnázott ajtója mögött Dragu János, aki bizonyára vegyes érzelmekkel gondol életének czekeire a veszedelmes pillanataira.

CENTRAL

A legedesebb sztár Shirley Temple nagy filmje

Ez a kislány eladó!

Gary Cooper

Carol Lombard

CORSO

A szentpétervári bál

Straus Oskar világhírű operettje. (Bucukeringő)
Camilla Horn, Ivan Petrovich, Halmay Tibor, Adele Sandrock.

URANIA

Premier!

WORONZEFF HERCEG.

Kalandok a Riviera nagyvilági életében.

Főszereplők:

Brigitte Helm Albrecht Schoenhals

SELECT

Ma utóljára!

Családi négyszög

Remek vizjáték. Főszerepekben: Genevieve Tobin, Adolphe Menjou, Mary Astor, Edw. E. Horton.

Jön: A SZINHÁZI MAMA.

Alice Brady, Maureen O'Sullivan, Phillips Holmes.

HIREK

Boszorkányper Bulgáriában

Krzanos Szófia közelében fekvő faluban nyomorúságos viskóban élt a 64 éves Oleva Marina, akit a falu lakossága boszorkánynak tartott. Mult évben a faluban igen rossz volt a termés, mire a parasztok megvádolták az öregasszonyt, hogy varázslataival terméketlenül tette a földet. A fanatizált tömeg megtámadta az öregasszony viskóját és a falu főterén meglincselte a szerencsétlent. Áldozatukat ezután a temetőn kívül eltemették, miután átszúrták szívét és száját betömtek üvegcserepekkel, hogy panaszával ne fordulhasson a sátánhoz.

A rendőrség csak hetekkel később értesült a borzalmas gyilkosságról. A vizsgálat eredményeképpen 18 embert tartóztattak le.

A napokban kezdődött meg a különös gyilkossági pernek a főtárgyalása. A vádlottak csökönyösen hangoztatják meggyőződésüket, hogy az öreg Marina boszorkány volt, akinek varázslatait szemtanúk erősítették meg. A kihallgatott tanúk elképzelhetetlen dolgokat mondtak el a bíróság előtt. Egy szomszédos falubeli asszony kijelentette, hogy a boszorkány megigézte gyermekét, aki röviddel később meghalt. Egy másik asszony eskü alatt vallotta, hogy saját szemével látta, amint a vén boszorkány fekete macskává változott.

A hatóságok a tárgyalás idejére messzemenő biztonsági intézkedéseket voltak kénytelenek foglaltatni. A bíróság épületét erős katonai osztag őrzi, mert az egész vidék lakossága a vádlottak mellett foglalt állást és hangoztatja, hogy a bírósági épületből kő kövön nem marad, ha a vádlottak közül bárkinek hajszála is görbül.

Ugyátszik Wells időgépe nélkül is könnyűszerrel eljuthatunk a felvilágosodott huszadik századból a legsötétebb középkorba.

A szerencse nem segíti azokat, akik a sorsban nem bíznak, vagy eleszögödnék, mielőtt szerencsésük próbára tették volna! Legyen hát kitartó és játszon egy szerencsés GOLDSCHMIDT-sorsjeggyel! 873

— **HÜVÖS LESZ AZ IDŐ.** A szél gyengülése, délután és éjjel néhány helyen futózápor és havazás, holnap száraz, de lehűlt idő, éjjel a lehülés fokozódása, a délelőtti folyamán felmelegedés várható.

— **Ma: hivatali munkaszünet.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium csütörtökre az összes közhivatalok számára munkaszünetet rendelt el. A templomokban gyásztisztviszteleket tartanak Hora-Closca-Crisan emlékeztetére. Az aradi törvényszék, amely az igazságügyminisztérium alá tartozik, a munkaszünetről függetlenül folytatja tárgyalásait.

— **Svéd követtséget állítanak fel Bucurestiben.** Stockholmól jelentik: A svéd kormány elhatározta, hogy Prágában és Bucurestiben követtséget létesít. A bucursti-i svéd követ egyben a szófiai svéd követtség ügyeit is fogja intézni.

— **OTTO — ROMÁNIÁBA REPÜL?** Párisból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint Ottó extrónörökös elhagyta a stenokerzeeli kastélyt és repülőgépen Romániába utazott. A repülőgépet Ilcana hercegnő és Antal főherceg bocsájtották rendelkezésére.

— **A pénzügyminisztérium úgy határozott,** hogy az E kibocsátású kincstári bonokat elfogadják az 1932. előtti adótartozások kiegyenlítésére. Az 1932. január 1-je utáni adótartozásoknál ezeket a bonokat csak tíz százalékban használhatják fel. Így tehát 90 százalékot készpénzben kell fizetni és 10 százalékot lehet adóbonnal kiegyenlíteni.

— **Az aradi kivételi pénzügyigazgatóság felhívja mindazokat az adózókat, akik forgalmi adót kötelesek fizetni, hogy azon „borderoukon”, amelyeket két példányban kell kiállítaniok a „registral special” nyomán, ne csak a végösszeget tüntessék fel, hanem ez az okmány az említett regiszter teljes másolatát is képezze.** Azokat, akik ennek a felhívásnak nem tesznek híveket, büntetésben részesítik.

— **Angol hajó katasztrófa.** Londonból jelentik: A 3259 tonnás Blair Goblie nevű angol hajó Írország és Ujfundland között S. O. S. jeleket adott le. A szirkatávíró egyben azt is közölte, hogy a hajó borzalmas viharzónába került, léket kapott és a raktárak már félig megteltek vízzel. Több hajó sietett a veszélyeztetett Blair Goblie segítségére, de mire megérkeztek a megadott helyhez, a hajónak már nyomát sem találták. Ugyátszik, hogy az angol hajó huszonöt főnyi legénységével együtt elsüllyedt.

— **Hanyatlak az USA gazdasági élete.** Genf-ből jelentik A Munkaügyi hivatal érdekes tanulmányt adott ki Amerika gazdasági életének visszaeséséről egészen Roosevelt uralomrajutásáig. A tanulmány adatai szerint Amerika nemzeti jövedelme 1929-ben 80 milliárd dollár volt, amely 1932-ben 40 milliárd dollárra esett le. Az Egyesült Államok vásárló képessége 25 százalékkal gyengült. A vezető iparágakban alkalmazott személyek száma 41 százalékkal csökkent, a munkások száma 60 százalékkal, a mezőgazdasági munkásoké pedig 50 százalékkal. Roosevelt uralomrajutásáig a munkanélküliek száma meghaladta a 10 milliót.

— **BÜNTETNI FOGJÁK A NEMZETI MUNKAVÉDELMEK UTASÍTÁSAIT NEGLIGÁLÓ VÁLLALATOKAT** Bucuresstiből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi miniszter közli az ország vállalataival, hogy a nemzeti munka védelméről szóló törvénnyel kapcsolatban kibocsátott kimutatásokat nem a törvény előírásainak megfelelően töltötték ki. Miután ezáltal törvénysértés történt, a miniszter alkalmazni fogja a megfelelő büntetéseket.

— **„Végezzenek ki Hauptmann helyett!”** New-Yerscyből jelentik: Stanley Brish munkanélküli a napokban egészen fantasztikus beadványt adott át a flemingtoni hatóságoknak. A munkanélküli ebben felajánlja, hogy őt végezzék ki Hauptmann helyett, mert meggyőződése szerint a Lindbergh-babi gyilkosa ártatlan és ezzel a gesztusával alkalmat akar adni Hauptmannnak, hogy magát rehabilitálja. A beadvány azonban üzleti érdeket is szolgál, amennyiben a folyamodó tízezer dollárt kért hozzátartozói számára. A furcsa kérelmet az illetékes hatóságok természetesen elutasították.

A hal is mindig „falpra esik”

Montrealból jelentik: Érdekes kísérletek bebizonyították, hogy a halak életében nem esik kár, ha 500 méter magasból vízbe, vagy akár szárazföldre dobják őket. Hasznos halakkal akartak benépesíteni néhány kanadai tavat, repülőgépen vitték a tó fölé a halakat és egyszerűen ledobták őket a repülőgépről. Először 70 méter magasságból pisztrángokkal próbálkoztak, a pisztrángok nyugodtan usztak tovább. Később 400, majd 500 méter magasból ejtették le a pisztrángokat a tóba. Semmi bajuk sem történt. Közben egy pisztrángokkal tele tartály 500 méter magasból a szárazföldre esett. Az edény maradt és fűrgén uszott tovább, amint vízbe tettek őket. A kanadai tavakat most már rendszeresen „a levegőből töltik meg” halakkal.

— **MORGAN EMIGRÁL AMERIKÁBÓL!** Newyorkból jelentik: J. P. Morgan, a neves amerikai milliárdos elhatározta, hogy minden vagyonát értékesíti és a közeljövőben Angliába telepedik le. Morgannak az utóbbi időben kellemetlenségei voltak az amerikai pénzügyi hatóságokkal és ezért határozta magát erre a lépésre.

— **Óriási gyártás Moszkvában.** Moszkvából jelentik: A Kraszin ceruzagyár, amely tudvalevőleg a Szovjetuniónak legnagyobb iparvállalata tegnapi virradó éjszaka teljesen elhamvadt. Híarminchárom munkás összegegett. A vizsgálat megállapította, hogy a tűz az első emeleten lévő grafit raktárakban keletkezett és oly rohamosan terjedt tovább, hogy azt a rendelkezésre álló készültséggel megakadályozni nem lehetett. Utólagos híradások szerint a borzalmas tűznek mintegy háromszáz súlyosan sérült munkás áldozata van és nincs kizárva, hogy a romok alatt még több holttestet fognak találni.

Csak praktikusán!

— Na, mi az, miért nem seprí össze a faleveleket...?

— Megvárom kérem, amíg ez az utolsó levél is leesik a fáról.

— **„Szavazati jogot a francia nőknek!”** Párisból jelentik: A községi választások időpontját május 5-ikébe állapították meg. Ez alkalomból az egyik nagy francia lap sajtókampányt indított, hogy a nők is szavazati jogot kapjanak. Miután a szenátus ellenzi a nők választójogának megadását és a képviselőház egyelőre nem tárgyalhatja le az erre vonatkozó javaslatot, a legközelebbi községi választáson még a nők nem vehetnek részt.

— **Halálozások** Hosszas szenvedés után ma elhunyt Nichols Antal nyugalmazott kórházi tisztviselő. Nichols Antal elhunytát feleségén, gyermekein és unokáin kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután megy végbe a kórház halottasházából.

— **Moskovitz Mór** 66 éves korában, rövid, kinos szenvedés után elhunyt. Felesége, valamint gyermekei: Moskovitz János és Schwarz Arthurné és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése f. hó 28-án, csütörtökön délután 1/3 órakor lesz a zsidó-temető halottasházából. (Részvétlátogatások melőzését kérjük.)

— **Szeibert Péter** f. hó 26-án 80 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Str. Ioan Calvin 34. sz. gyászházából. Az engesztelő gyászmise ma d. e. 1/9 órakor lesz a Minoriták templomában.

— **Belefutott a folyóba.** Az aradi ügyvédséghez ma telefonjelentés érkezett, amely közölte, hogy Brezan István silindiai gazdálkodó az elmúlt éjszaka egy mulatság után ittas állapotban ment haza és utközben beleesett a közeli folyóba. A gazda nem tudott kiuszni és belefutott a vízbe. Holttestét egyelőre nem halászták ki.

— **Incasso-háborúság a Panama-csatorna miatt.** New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy a Panama-csatorna használatáért fizetett 250.000 dollár évi bért ezentul valorizált értékben fogja megfizetni. Panama köztársaság kormánya hevesen tiltakozott az elhatározás ellen és megtorló lépéseket helyezett kilátásba a terv megvalósulása esetén.

— **Az Angol Bank örökös titokzatos halála.** Londonból jelentik: Az angol Nemzeti Bank egyik örökösét a fején találták meg a helyén. Illetékes fórumok nem voltak hajlandók az ügyben bővebb felvilágosítást adni. Régi szokás szerint az angol Nemzeti Bank-hoz kivezényelt őrseget mindenkor a walesi gárda egyik ezrede adja.

— **Halálra fagyasztotta nővérét.** New-Yorkból jelentik: Sacramentoban életfogytiglani fegyházra ítélték egy fiatalkorut, aki 6 és 7 esztendő nővérét egy fagyasztó szekrénybe csukta, ahol mindketten meghaltak.

— **Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél** igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában s így állandó használatra — különösen jól táplált, kövér férfiaknak és nőknek — feltétlenül alkalmas.

— **A törvényszék elrendelte a selyemcsempészség miatt letartóztatott Curtutiu Julianna szabadlábra helyezését.** Ma került az aradi törvényszék vádianácsa elé Curtutiu Julianna ügye. Mint megtörtük, az asszony, aki ellen egy selyemcsempészi ügyből kifolyólag körözölevelet adtak ki, tegnap önként jelentkezett az ügyvédségen és letartóztatták. A vádianács elrendelte Curtutiu Julianna szabadlábra helyezését, miután bejelentett lakása van és önként jelentkezett. Miután az ügyvédség felfolyamodást jelentett be a szabadlábra helyezés ellen, Curtutiu Julianna a Tábla döntéséig továbbra is fogva marad.

— **Pert nyert az aradi Polgári Jótékony Egyesület.** Az aradi törvényszék harmadik szekciója ma tárgyalta azt a pert, amelyet Kopil Jakab aradi kereskedő indított az aradi Polgári Jótékony Egyesület ellen. Kopil az egyesület egykori kiházasítási csoportjának egyik 50.000 lejes kötvényét vásárolta meg és amikor a kiházasító csoport amelyet egy biztosító intézetnek adtak át, megbukott, beperelte a Polgári Jótékony Egyesületet. Elsőfokon a járásbíró helyt adott a kérelemnek, mire az egyesület képviselője: dr. Curtioiu Romul fellebezést jelentett be. A törvényszék a mai tárgyaláson helyt adott a fellebezésnek és elutasította a keresetet.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

RÉNYI: Boulevard Regina Maria.
KAIN: Piața Avram Iancu
NIEDERMAYER: Piața Sf. Sava.

A kisiparosok országos kongresszusa a kézművesek számára külön kamarát kér

A kereskedelmi minisztériumban járt küldöttség a kisiparosoknak a Munkakamarából való kilépését kívánja

Érdeklődést kellett lapunk szerdai számában megjelent az a tudósítás, amely a kisiparosoknak Bucurestiben két napon át folytatott kongresszusáról számolt be. Az országos gyűlés mai utolsó napján is Samoil szenátor elnököt. Nicolau vezértitkár a központi munkás- és betegsegélyező pénztár nevében üdvözölte a kongresszust és rámutatott azokra a nagy előnyökre, amelyeket ugy az alkalmazottak, mint a munkaadók az egységesített új törvény alapján élveznek. Az erdélyi, bánáti és bucovinai vállalatok és alkalmazottak azóta meggyőződhetnek az egységesítés előnyeiről. A 20 lejes betegsegélyezési könyvecskékre már három évre beszedték ugyan a díjakat, de a vezértitkár kijelentette, hogy a jövőben nem követelik a 20 lej könyvdíját. Ezután a kongresszus egyhangúlag kimondta, hogy a kisiparosok is elfogadják a kötelező baleset- és betegsegélyezési tagságot. Több erdélyi és okiráltságbeli szónok a kisiparosok adóterheinek és a taksáinak könnyítését kívánta, valamint tágabb önkormányzatot a betegsegélyező pénztárnak. A gyűlést este 9 órakor fejezték be, másnap reggel Samoil szenátor küldöttséget vezetett Antonescu pénzügyminiszterhez, aki előtt rámutatott a kisiparosok küzdelmeire, a súlyos adókra és egyéb terhekre.

Ha csakugyan sor kerül az egyenesadótörvény megváltoztatására, akkor tartásuk szem előtt a kisiparosok kívánságait — fejezte be a deputáció vezetője.

Ezután Leon kereskedelmi alminisztert keresték fel, akitől a kézműves ipartörvény megalkotását kérték és hogy azt a kereskedelmi és iparügyi minisztérium fenntartása alatt hajtsák végre. Kézműves Kamara felállítását is kívánják, mert szeretnének kilépni a Munkakamarából, hogy azután ott kizárólag az alkalmazottak érdekeit védjék, mert a munkaadók és alkalmazottak érdekképviselése egy Kamara által nem oldható meg. Az alminiszter megígérte, hogy az összes kívánságokat tanulmányozni fogja.

— Egyháztanács és egyházi közgyűlés az aradi ág. ev. egyházban. Az aradi ág. ev. egyház f. hó 28-án, este fél 9 órakor egyháztanács-gyűlést tart az egyház lelkesi iródiájában és arra az összes egyháztanácsosok ezennel meghívotnak. F. évi március 3-án az ev. egyház közgyűlést tart d. e. 11-kor az egyház tanácstermében. Mind az egyháztanács, mind a közgyűlés tárgya: földvétele iránti határozat, az egyház gondnoki teendők intenzívebb ellátására egy alkalmas munkaerő beállítása. A közgyűlésre hivatalosak mindazon egyháztagok, akik évi adójukat rendszeresen fizetik.

— Az aradi Lloyd-klub bridgeversenyének eredménye. Nagyszabású bridgeversenyt bonyolított le kedden az aradi Lloyd klub. A verseny a város hölgybajnokságáért folyt és arra nyolc vegyespár nevezett be. A versenyzők: Jankáné Betegh Béby—Szentgyörgyi Aladár dr., Rappaport Miksáné—Schannen Béla dr., Weiszberger Gusztávné—Sebestyén Ede, Gottlieb Jenőné—Kánya Géza, Teichner Károlyné—Teichner Károly, dr. Valkó Dezsóné—Ujhelyi József dr., dr. Fetter Elemérné—Fényes Loránt, Fischerné—Mayrovics E. Valér. A döntőbe nagy küzdelem után a következő párok kerültek: Weiszberger Gusztávné—Sebestyén Ede, Teichner Károlyné—Teichner Károly, dr. Valkó Dezsóné—Ujhelyi József dr., Fischerné—Mayrovics Valér. A késő éjszakai órákban nagy izgalom közepette hirdette ki a verseny rendezője Szömörkényi Rezső műépítész az eredményt, mely szerint első lett dr. Valkó Dezsóné—Ujhelyi József dr. 2. Weiszberger Gusztávné—Sebestyén Ede. 3. Fischerné—Mayrovics E. Valér, míg a negyedik a Teichner-házaspár lett. Aradváros hölgybajnoka címet és az ezzel járó bajnoki szalagot dr. Valkó Dezsóné nyerte el, mint a verseny első helyezettje. A zsűri, amely a megérdemelt döntést hozta a következőkből állott: Tenner László elnök, dr. Neumann Miksa, Szömörkényi Rezső és Mihálik Gyula. A versenyzőknek előre megírt és kitalizált problémákat kellett megoldaniok. A problémák megfijesései zárt borítékban a zsűrinél nyertek a verseny tartama alatt elhelyezést.

Modern háló- és ebédlő-butorokat

a legjobb kivitelben kedvező áron vásárolhat:

BUTORÜZLET Str. Brancovici 1. (v. Földes-palota)

Butorüzem: C. Saguna 182. Csatlós.

— Az aradi pénzügyigazgatóságra ma megérkezett az egészségügyi, közoktatásügyi és földművelésügyi tárca kereteibe tartozó tisztviselők január havi fizetésének kiutalása. Ezeknek a fizetéseknek folyósítását már meg is kezdték.

— Mindenki menjen a Pokolba szombaton este, amikor az Iparos műkedvelők rendezik meg hagyományos sikerű álarcos. és jelmez-estélyüket az Iparos Otthonban. A kitűnő bárendezés ezuttal a Pokol címet adta az estélynek és minden valószínűség szerint hangulat, kedély és öröm fog uralkodni Lucifer udvarában. Akik meghívót még nem kaptak, az Iparos Otthon Irodájában átvehetik, de meghívó nélkül is mindenkit szívesen lát az estély igazoló bizottsága. Jelszó: Szombaton menjünk a Pokolba!

— Az aradi Principele Mircea gyermekkórház igazgatósága ezuton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik pénzbeli adományaikkal elősegítették a kórház csecsemőosztályának létesítését. Számosan járultak hozzá ehhez az alaphoz kisebb-nagyobb összegekkel, így gyűlt egybe 98 ezer 488 lej. A csecsemőosztály létesítését a gyermekkórház 25 éves jubileuma alkalmával határozták el és ekkor indították el a mozgalmat, amely szép eredményhez vezetett.

— Elhízott egyéneknél a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a béműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi.

— Az SGA szombati álarcos- és jelmezestélye előkészületei befejezéshez közeledik. Farsang utolsó szombatján méltó keretek között bucsuzik a vigalomtól az SGA, hogy azután a komoly sportmunkásságának éljen. Saját büffé, italok, olcsó árakon, értékes díjazású jelmezverseny, álarcos felvonulás, kabarek, mókák stb. teszik vidámmá az estélyt, mely a Piata Avram Iancu 21. alatti klubhelyiségben és az emeleti nagyteremben lesz megrendezve. Jazz és cigányzene. Belépődíj személyenként 30 lej. Meghívó nem kötelező, tagokat és vendégeket szívesen látnak.

— Akut és krónikus légzőszervi megbetegedések pompásan gyógyulnak a Svábhegyi szanatórium (Budapest) csirmentes, napfényes, subalpin levegőjén. Inhalatorium, Solo-kamra, modern beléző apparátusok.

A vese, hólyag, épe és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyszere a paptamási „Lithynia” ásványviz

Gyógyít. Utat. Kapható mindenütt.

Főlerakat:

Kardos Miklós utódai

Arad, Str. Eminescu 16. Tel. 686. 411

A bíróság előtt megtámadják

a Banca Nationala új alapszabályait

Rendkívül érdekes per indul meg a közeljövőben a Banca Nationala alapszabályainak módosításából kifolyólag. A Banca Centrala Cooperativa, a szövetkezetek központi bankja támadja meg a bíróság előtt a Jegybank új alapszabályainak 93-ik paragrafusát. Ennek a paragrafusnak értelmében a jövőben a Banca Nationala közgyűlésein legalább 200 részvényes megjelenése szükséges, akik közül a jogi személyiségek a jövőben nem képviselhetnek száznál több részvényt.

A Banca Centrala Cooperativa testvérintézményeivel együtt, amelyek kivétel nélkül jogi személyiségek, úgy érzi, hogy ez a paragrafus jogában sérti meg és ezért kéri a bíróságtól az említett paragrafus megváltoztatását. A peres eljárás megindítására az intézmény igazgató-tanácsa már meg is adta a felhatalmazást.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Egy évre Lej 840.—
Fél évre " 420.—
Negyedévre " 210.—
Egy hóra " 70.—

Külföldre havonta 50.— lejjel több.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Bul. Regele Ferdinand 4. Telefon: 151.

Fiókiadóhivatal Bul. Regina Maria 19.

Az Osztályorsjáték új főelárusítója

WAGONS-LITS-COOK

Menetjegyiroda

Arad, Minorita-palota

a VII. Osztályorsjátékra

kizárólag

a saját sorsjegyet árúsítja!

Uj számok! Uj szerencse!

Bizalom és diszkréción!

Nagy érdeklődés nyilatkozik meg Forgács Sándor művész-estje iránt

Arad intellektuel köreiben felfokozott érdeklődés nyilvánul meg az iránt a nem mindennapi művészt iránt, amelyet Forgács Sándor, az aradi színház kiváló drámai művésze rendez. Ez az est élményt jelent majd mindazok számára, akik értékelni tudják a tiszta művészetet, akik haladni tudnak a korról, akiket érdekel a közelmúlt idők és a legújabb kor költészete.

Mint már jelentettük, Forgács Sándor egy rendkívül érdekes és ötletes elgondolást kíván megvalósítani. Színes kompozícióban, a versek érdekes felsorakoztatásával kíván választ adni arra a kérdésre, hogy miképpen hatott ez a kor, hogyan hatott a modern idők ritmusa, új, különös élete a költők lelkére és — mindenekelőtt — a poéták költészetére. A román költészet számos kiváltsága vonul fel Forgács Sándor interpretálásában, de rajtuk kívül ott szerepelnek a műsorban a modern külföldi, magyar és erdélyi költők nevei is.

Az értékes program nivóját több értékes műsorszám emeli. Ezek közül elsőnek emlékeztünk meg két kiváló aradi táncművészről: Czégka Baba és Leitner Melinda táncáról. Nagy érdeklődésre tarthat számot Székely André aradi fotóművész felolvasása is, amelyben párisi emlékeiről számol be. Utoljára, de nem utolsósorban jelentjük, hogy a konferanszé szerepét Szöllőssy István, a Kőlcsey-Egyesület főtitkára vállalta.

Az érdekes művésztét március 6-án, szerdán este 9 órakor tartják meg az Iparos Otthon nagytermében. Belépődíj nincs. A belépésért a műsor felmutatandó.

— A II. Károly király neve alatt fellépő altszó kör aradi csoportja 1935. március 2-án, este 8 órai kezdettel Mitache örmagy ur védnöksége alatt táncestélyt rendez a „Cercuul Românesc” összes helyiségeiben. A táncestély tiszta jövedelmét az aradi 93-ik gyalogezred zenekarának fejlesztése javára fordítják. Megjelenés uccai ruhában, álarccal vagy anélkül. Belépti díj személyenként 30 lej. Meghívókat nem bocsátottak ki.

— Menetrendváltás. Az aradhegyaljai vilamos vasut vonatai f. évi március 1-től kezdődőleg a következőképp közlekednek: Aradról: 5.05, 8.11.30, 14.30 és 18.20 órakor. Pancotáról: 4.55, 8.11.30, 14.30 és 18.20 órakor. Radnáról: 5.15, 8.20, 11.50, 14.50 és 18.40 órakor.

A török nő katona akar lenni

Izstambulból jelentik: A török női szervezetek mozgalmat indítottak, hogy a katonai szolgálat terén is adjanak teljes egyenjogúságot a nőknek, tehát a török nők is katonai szolgálatot teljesítsenek. A kormány egyelőre csak annyit engedett meg, hogy a leányiskolákban is katonai gyakorlatokat tartsanak és az iskoláslányokat is kiképzik a légitámadás és gáztámadás elleni védekezésre.

— Adomány a munkanélkülieknek. A Munkanélküliek Segélyező Hivatala köszönettel nyugtázza a mai napon beérkezett következő adományokat: Astra-gyár vezérigazgatósága 41.726 lej, Aradi Általános Takarékpénztár 2.000 lej, Arad megyei Takarékpénztár 2.000 lej, Aradi Textilipar Városi Leraata 1.000 lej, Berger Mór 500 lej, Hilbert József 500 lej, Gróf, Nemes és Schwartz 300 lej, Schwartz Simon Fiai és Tsa 300 lej.

— A költő és az időjárás. Az időjárás még a szerelemnél is erősebb verstéma — ezt a meglepő mondatot olvassuk Hevesi Sándor elmés tanulmányában, amely az „Uj Idők” e heti számában jelent meg. Szépségápolás, közérdekű szerkesztői üzenetek, sok humoros fejléccel gazdagítja a lapot Mühlbeck Károly. Bárkinék küld díjtalan mutatványszámot az „Uj Idők” kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési ára negyed évre 200 lej.

Az Aradi Nőkitalpszalon tulajdonosok jótékony célú tea-estje, divatbemutatóval, táncsal és tombolával az **IPAROS-OTTHON** összes helyiségeiben március hó 3-án d. u. 6 órai kezdettel.

mindenfelől

Egy indiai fejedelemtől ezeregyéjszakai zarándokutja

A világ leggazdagabb indiai fejedelmének, a hyderabadi nizémmak felesége a napokban indult mekkai zarándokutjára. A fejedelemtől hatalmas karavánal vág neki a nagy utnak az arabiai sivatagon keresztül. Karavánja 80 elefántból, 300 tevéből és számos teherautóból fog állni. Kétszázötven kis réttel indul utnak. A zarándoklat, a Mekkába vitt ajándékokkal együtt körülbelül 2 millió fontba fog kerülni. A fejedelemtől maga szötte diszes selyemruháját, melyet a szent helyen fog felölteni. Drágakövekkel tüzdelté tele ruháját, amelynek értéke 10.000 font.

Egymillió angol bolt

Napoleon a történelem szerint a szatócok országának nevezte Angliát. A legujabb angol statisztika igazolni látszik ezt a kijelentést. Nagybritanniában ma kerekben egymillió kereskedő-bolt van, tehát minden negyvennegyedik lakosra jut egy ilyen üzlet. A boltosok szövetségének adatai szerint 1922-ben 996.080 embert foglalkoztatott a kiskereskedelem és ez a szám 1933-ig 1.992.000-re emelkedett, holott ugyanennyi idő alatt a munkanélküliek száma 75.941-ről 228.874-re szökött fel. A kiskereskedők szövetsége most azt kéri a kormánytól, hogy egyelőre további üzletek nyitására ne adjanak engedélyt.

Az elefánt és a közlekedési rendőr

Kellemetlen meglepetésben volt rész Leytonban az egyik közlekedési rendőrnek. Miközben a rendőr az uccai forgalmat irányította, az autók között egy elefánt tört magának utat. Az elefánt nyugodt, egyenletes lépésekkel közeledett a rendőr felé és amikor odaért, ormányát annak nyaka köré csavarta. A rend hivatott órének már sok dolga volt részegekkel, bűnözőkkel és a társadalomra veszélyes egyénekkel, de az elefánt elleni védekezésben még nem volt megfelelő gyakorlata. Igen kellemetlenül érezte tehát magát a hatalmas állat „ölelő ormányában.” Szerencséjére azonban hamarosan megjelent az elefánt őre, s visszavezette az állatot ketrecébe.

A hermelin és a róka harca

A párisi tél legdivatosabb szőrméje: a szil. Gyönyörű „együtteseket” készítenek belőle, köpeny, muff, sapka egyaránt szilből készült. Mellette nagyon divatos a breitschwanz-utánzat. Egész ezüstróka-családokat is lehet látni egyes hölgyek vállán, a rókák valóságos tornamutatványokat végeznek, ahogyan pelerinné csavaródnak össze. A róka azonban egyelőre harmadik helyen áll, viszont tavasszal első helyre kerül a prémdivatban. Minden kabátot, kosztümöt rókával fognak díszíteni, sőt az estélyiköpenyeken is rókadísz lesz a legegységesebb viselet. Akinek azonban hermelinbelépője van, az nyugodtan lemondhat a rókáról.

A röntgenszemű gróf

A francia fővárosban egy idő óta általános érdeklődést kelt gróf Joachim di Santa Cara, akit Madridban a „röntgenszemű gróf” néven ismertek, mert meglátja, hogy mi van elzárt helyen, mintha az illető tárgy nem ércládában vagy fadóbozban, hanem üvegskatulyában lenne. A gróf, akinek teljes neve „Don Joachim Maria Argumasilla de la Carda di Santa Cara” nagy közönség előtt többször is bemutatta meglepő tehetségét. Könnyű szerrel elolvastott egy levelet, amely két elefántcsontlap közé volt elzárva; sorra megmondta, mi van a jelenlevő vendégek börtárcájában. Mutatványainak csatánója az volt, hogy elolvastott egy számot, amelyet láthatatlan vegyi tintával irtak egy papiroslapra és azt a papiroslapot börtokba, ezt pedig ismét vasládába zárták. Az ő szemének mintha átlátszó lett volna a börtok is, a vasláda is, sőt a vegyi tinta láthatatlan írása is látható lett neki. Ilyenformán teljesen megérdemli a röntgenszemű ember nevet, bár akadnak szép számmal, akik valami csalafintaságot, ügyes fogást sejtnek a meglepő mutatvány mögött.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMEFA legyőzte a szerdai tréning-mérkőzésen az USA együttesét

A Gloria—SGA edzőmeccs elmaradt

Szerdán délután az AMEFA sporttelepén a munkáscsapat az USA-val játszott tréning-mérkőzést, amely 25 percig tartott. A csapatok a következő összeállításban kezdték a játékot Czegka Tibor sipjelére: AMEFA: Bugariu, Gömöri, Csajka, Szurdi, Szabó Béla, Tóth, Cucula, Dvorzsák, Szaniszló, Farkas, Gerold. USA: Bercse, Medve III., Faragó I., Lepedős, Nagy L., Faragó II., Szivós, Szinder I., Braun, Szinder II., Nagy S. A mérkőzést az AMEFA kezdte és igen szép támadásokat vezettek a csatárok az USA kapuja felé. A 3. percben pompás akció után a jobbszélre húzódtó Dvorzsák szépen centerezett, a kapu előtt kavardós támadt és Farkas megszerezte a vezető gólt. Ezután is sorozatosan támad az AMEFA. A 7. percben Faragó I. felszabadító rugása rövidre sikerült, a labda a tizenhatoson álló Szaniszló elé került, aki kapásból éles,

védhetetlen lövéssel a második gólt szerezte meg. A 12. percben Szaniszló jó labdával indította Geroldot, aki lefutotta az USA-védőket és közről beállította a végeredményt (3:0). A mérkőzést a 25. percben lefújta Czegka Tibor. Az AMEFA kapujában Bugariu kevés dolgát jól végezte. A háttvédők közül Csajka volt a jobbik. A fedezetsorban Szabó és Szurdi tüntek ki. A csatársor legjobbja Szaniszló, aki nagyszerűen irányított és remek labdákkal küldte harcba társait. Cucula néhány jó lefutásával tünt ki. Dvorzsák keményen harcolt. Farkas és Gerold is jó játékkal tüntek ki.

Ugyancsak szerdán délután kellett volna megtartani a Gloria—SGA edzőmérkőzést. Ez azonban a Gloria lemondása folytán elmaradt. Az SGA-játékosok ehelyett erős labdatréninget tartottak.

Vasárnap négy pályán lesznek mérkőzések Aradon

Vasárnap Aradon négy pályán lesznek futballmérkőzések és ezzel hivatalosan is megindul a tavaszi futbalszezon. A Gloria sporttelepén délután fél 2 órai kezdettel az SGA és a Hakoah csapatai mérkőznek meg az elsőosztályú bajnokság küzdelmei során. Ez a mérkőzés nyitnak ígérkezik, tekintettel arra, hogy mindkét csapat szezon eleji formában van. Az bizonyos, hogy nagy harcot vívni a játékosok a győzelemért. Ezután kerül sor az ILSA—AMEFA román kupamérkőzésre. Nagy érdeklődéssel várja a sportközönség Szaniszló bemutatkozását az AMEFA csapatában. Az ILSA, amely a B) ligában játszik, igen kemény ellenfél lesz. Ez a mérkőzés fél 4 órakor kezdődik. A CAA-pályán délután fél 4 órakor az Unirea játszik a Juventus csapatával. A meccs favoritja az Unirea. A Tricolor sporttelepén fél 4 órai kezdettel kerül lebonyolításra a Transylvania—Intelegerea mérkőzés. A meccs erős küzdelmet ígér és bizonyos, hogy az eredmény igen közel lesz a döntetlenhez. Micalacán, az Olimpia-PTT sporttelepén az Olimpia a Tricolor látja vendégül. A hazai pálya előnye az Olimpia-PTT mellett szól, úgy, hogy a mérkőzés favoritja a micalacai együttes. A kupamérkőzéseken és a bajnoki meccseken kívül Tricolor—AMEFA és Hakoah—Soimi-CFR RA szövetségi díjmérkőzés is szerepel a vasárnap programján.

O Az aradi bíróttestület közleményei. Az aradi bíróttestület a következőket közli: A futballbírók kötelesek bejelenteni, ha egyesületet változtatnak. Kedden hét óráig jelentésük be, hogy azon a héten nem vezethetnek mérkőzést, mert ellenkező esetben delegálva lesznek. A bírók kötelesek a mérkőzéseken pontosan megjelenni. Nyilvános mérkőzést csak szövetségi bíró vezethet.

Fogyasszunk ROKFORT SAJTOT

a sajtok királyát.

Nem hiányozhat egy előkelő zsurról sem, mert ami a pezsgő az italok közt, ugyanas az

Aromat-Rokfort sajt a sajtok között.

1 kg. Lei 200.—

Első és egyedüli gyártója Romániában:

AROMAT tejtermékek speciális üzlete

Arad, Calea Banatului 3. 386
Arany éremmel kitüntetve.

A japánok a világ legjobb uszói

Lipcséből jelentik: A Lipcsében megjelenő „Der Schwimmer” című lap, a világ egyetlen kizárólag uszósporttal foglalkozó sportújságja a következőkben állította össze az olimpiai számokban legjobb öt uszó sorrendjét. Az érdekes lista a következő:

Férfiak: 100 m. gyors: 1. Fick (USA) 56.8 mp. 2. Jusa (japán) 58 mp. 3. Csik (magyar) 58.6 mp. 4. Livingstone (USA) 58.6 mp. 5. Fischer (német) és Highland (USA) 58.5 mp.

200 m. gyors: 1. Schinma (japán) 2 perc 10.4 mp. 2. Spence (Kanada) 2 perc 11.6 mp. 3. Livingstone (USA) 2 perc 12.4 mp. 4. Medica (USA) 2 perc 12.5 mp. 5. Kaaoka (japán) 2 perc 13.4 mp.

400 m. gyors: 1. Medica (USA) 4 perc 38.7 mp. 2. Gilhula (USA) 4 perc 40.6 mp. 3. Negami (japán) 4 perc 43.2 mp. 4. Jokoiama (japán) 4 perc 45.8 mp. 5. Jisiharada (japán) 4 perc 46.2 mp.

1500 m. gyors: 1. Negami (japán) 19 perc 16.6 mp. 2. Medica (USA) 19 perc 20 mp. 3. Makino (japán) 19 perc 28.6 mp. 4. Honda (japán) 19 perc 33.4 mp. 5. Kiamura (japán) 19 perc 51 mp.

100 m. hát: 1. Van der Weghe (USA) 1 perc 07.4 mp. 2. Kijakawa (japán) 1 perc 07.8 mp. 3. Kawazu (japán) 1 perc 08 mp. 4. Küppers (német) 1 perc 08.4 mp. 5. Dautzler (USA) 1 perc 08.9 mp.

200 m. mell: 1. Koike (japán) 2 perc 36.4 mp. 2. Spence (Kanada) 2 perc 43.3 mp. 3. Schwartz (német) 2 perc 43.8 mp. 4. Sietas (német) 2 perc 44 mp. 5. Hamuro (japán) 2 perc 44.4 mp.

A lipcei lap kimutatásából az tűnik ki, hogy a világ legjobb uszói a japánok.

O A bolgár szövetség megállapította az idei Balkán-kupa mérkőzések programját. A műsor a következő: Junius 16.: Bulgária—Románia. Junius 17.: Jugoszlávia—Görögország. Junius 19.: Görögország—Bulgária. Junius 21.: Románia—Jugoszlávia. Junius 23.: Görögország—Románia és Bulgária—Jugoszlávia.

Szeplős, pattanásos,

műjuttos, mítesseres
arcát hozassa rendbe
PILISINÉ kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

Millió adósságok miatt

Összeomlás előtt áll Bécs legelőkelőbb operettszínháza, a Theater an der Wien

Bukás szélén a Karczag-kiadóvállalat. — Lehár Ferenc kiadóvállalata, amelynek egyetlen üzletfele Lehár és teendője Lehár műveinek terjesztése

Bécsből jelentik: Bécs egyik legnevezetesebb multtal bíró, a bécsi kultúra egyik legnemesebb tradícióját őrző színháza: a Theater an der Wien, súlyos válság előtt áll: az a veszedelem fenyegeti, hogy

a legközelebbi napokban be kell csuknia kapuit.

A híres színház, amelyben először került színre „A varázsviola” és amelynek karmesteri székében még Beethoven ült, ilyenformán a szezon derekán megszűnik. Bécs ezzel elveszti reprezentatív operettszínházát, azt az intézetet, amely Lehár Ferencet és Kálmán Imrét nevelte.

A színház és a vele kapcsolatban lévő vezetési kiadóvállalat: a Karczag-Verlag. Marischka Hubertnek, az ismert bécsi operettíróvivantnak a tulajdona, aki ezt a két nagy vállalatot feleségével, Karczag Liliannal együtt az apósától, Karczag Vilmostól örökölte.

A Theater an der Wien-t és a Karczag-féle kiadóvállalatot ma igen nagy adósságok terhelik:

nagy általánosságban egymillió schilling-re becsülik

A Marischka Hubert és felesége tulajdonában lévő vagyontárgyakra (a Theater an der Wien épülete és a hozzá tartozó bérlőházra, a bécsi Stadt-theater épülete és a hozzá tartozó bérlőházra, a bécsi Raimundtheater egy nagyobb részvény-pakettjére, egy nagy fényűzővel berendezett hietzingi villára és a wörthi tó mellett fekvő veldeni birtokra) felvett jelzálogkölcsönöket; körülbelül további egymillió schillinget tesznek ki a két vállalat tárgy- és árutartozásai: adók, ki nem fizetett fizetések, számlák, stb. és

körülbelül 900.000 schillingre rug az összeg, amellyel a Karczag-féle kiadóvállalat azoknak a szerzőknek tartozik, akiknek a műveit kezeli és akiknek a számára a színházi és egyéb tantiémeket beszédi;

ebben az összegben egyedül Lehár Ferenc 600.000 schillinggel van érdekelve, a másik nagy károsult Kálmán Imre. A Theater an der Wien s a Karczag-kiadóvállalat adósságai összesen hozzávetőleg tehát három millió schillinget tesznek ki.

Ezzel a hatalmas adóssággal szemben persze nagy értékek is állanak szemben: a felsorolt ingatlanokon és egyéb tárgyakon kívül elsősorban a kiadóvállalat kezelésében lévő zeneművek és az azokhoz fűződő összes jogok. A vállalat szanálását tehát ezen a ponton próbálták megkezdeni: Bécsbe érkezett a híres párisi Choudens-cég egyik tulajdonosa, Leroi ur, aki egy párisi és német bankárokból álló konzorcium társaságában hajlandónak mutatkozott a Karczag-féle kiadóvállalatot átvenni. A tárgyalások megindultak az egyezség dolgában; az összesen 900.000 schilling kárt szenvedett szerzők nagyrésze beleegyezett volna az egyezségbe.

Lehár Ferenc azonban nem járult hozzá,

azzal a megokolással, hogy az ő művei annyit jövedelmeznek, hogy az új tulajdonosok a mult adósságait az ő műveinek eljövendő jövedelmeiből törleszteni, amire neki semmi szüksége nincs és sokkal jobban jár, ha a Karczag-vállalatnál lévő egész házat veszni hagyja, műveinek összes jogait visszavonja ettől a kiadócégtől és ezután egyedül gondoskodik

műveinek adminisztrálásáról és a jövedelmek kezeléséről és behajtásáról.

És tényleg:

Lehár néhány hét óta egy új kiadóvállalat tulajdonosa;

megvásárolta a Karczag-cég egyik üzletvezetőjének tulajdonában lévő, a valóságban meg nem alapított kiadóvállalat koncesszióját és „Die Glocke” néven kiadócéget létesített, amelyet a Theobald Gasse 16. számú bérlő-

Amerikai bandita-stilus

Nem sikerült zsarolás miatt gyilkos merénylet történt több alba-iuliai diák ellen

Megdöböntő esemény a Majláth-liceumban — Csokoládéba helyezett sztrichninnel követték el a bestiális merényletet

Alba-Iulia-ról jelentik: Megdöböntő bűnyben indított vizsgálatot az alba-iuliai rendőrség. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy Strausz Gyula, az alba-iuliai Majláth-liceum tanulója, szülővárosából, Lupeniből váratlanul csomagot kapott. A csomag egy nagy doboz csokoládét tartalmazott, mellette pedig egy levél hevert, amelyben „egy ismeretlen jóakaró” közölte a diákkal, hogy ajándékképpen fogadja el a csokoládét és fogyassza el jó étvágyal.

Strausz Gyula, mit sem sejtve, megkínálta testvérét és négy társát, akikkel közösen elfogyasztották a doboz tartalmát.

A lakmározás után a diákokon szörnyű gyomorgöröcsök vettek erőt.

Szerencsére idejében orvost hívtak, aki megállapította, hogy a csokoládéban strichnin volt. A diákokat csak nehezen tudták megmenteni

Színház — Irodalom — Művészet

Csütörtökön premier:

„Én és a kisöcsém”

Ritka érdeklődés nyilvánul meg a ma esti bemutató iránt.

Lázás munkával, szinte éjszakát is nappallá téve készülődik a színtársulat az „Én és a kisöcsém” csütörtöki bemutatására. A szellemes, nagyszerű Szilágyi-Eisemann-darabot Felhő Ervin rendezi, a népszerű Felhő, aki egyike a társulat legjobban kedvelt tagjának. A megerősített teljes zenekar most már nagyszerű harmoniában dolgozik együtt a társulat énekes tagjaival. Schlezak karmester kitünően tartja össze a zenekart és így hibátlanul és élvezhetően esendülnek fel Eisemann legújabb slágerei, amelyek már a külföldet meghódították. Erényi Böske új oldaláról mutatkozik be és egyszer mint fiú, a másik perobon mint leány ragadtatja el a közönséget. Dr. Sas és dr. Vas: Szendrey Misi és Mészáros Béla szemfüles detektívek biztosítják a humort és hogy egy percig se legyen nyugta a közönség nevető idegének, arról majd gondoskodik Felhő Ervin. Külön kell írni Székely Bálintról, aki a bonvivan szerepében produkál a töle megszokottan elsőrangú. Rajtuk kívül Dálnoky Dudus az, aki anniváló, Turai Ida ragyogó szerepében, Kozma, Hegyessy Magda és Csengery Ica, Ágái, Szabó nagyszerűen alkalmazkodnak az operettegyütteshez. A főpróba ma zajlott le és azon szűk körű meghívott közönség vett részt. Minden számot már a főpróba közönsége is többször megismételtetett. Az új operett pénteken, szombaton és vasárnap is műsoron van.

Modern
higenia

osíramentes készítés, romlás ellen megóvva. Selyemvékonyságu minőség és a legmoszszébbmenő megbízhatóság. 500

za egyik üresen álló lakásában rendezett be és amelynek egyetlen üzletfele: Lehár Ferenc és egyetlen teendője: Lehár Ferenc műveinek terjesztése és e művek jövedelmeinek behajtása és kezelése.

A Karczag-cég szanálásának nagy munkája tehát egyelőre megakadt

és a párisi kiadóvállalat megbizottja már el is utazott Bécsből.

A regényes történethez hozzátartozik az is, hogy Marischka Hubert és a felesége, Karczag Lilian, aki tulajdonképpen a vagyton tulnyomó részét a házasságba magával hozta, megegyeztek abban, hogy közös megalapodással elváljanak. A válóperben február 12-ikén már meg is tartották az első tárgyalást.

az életnek. Állapotuk így is rendkívül súlyos. Valószínűnek tartják, hogy bosszuálló merényletről van szó. Néhány héttel ezelőtt ugyanis Strausz Gyula édesapja névtelen levelet kapott, amelyben

felszólították, hogy ötvenezer lejt tegyen le egy megjelölt helyre, ellenkező esetben gyermekeit meggyilkolják.

Strausz Gyula a levélnek nem tulajdonított fontosságát és a pénzt természetesen nem is tette le.

Ugy Lupeniban, mint Alba-Iulia nagy izgalmat váltott ki a merénylet híre és egyelőre még csak nem is gyanítják, hogy ki lehetett az a lelkiismeretlen egyén, aki ártatlan gyermekeket orvul akart meggyilkolni. A hatóságok erélyesen nyomoznak és remélik, hogy a merénylet, vagy a merényletet rövidesen kézrekerítik.

Magyarnóta-pályázat

Az Országos Magyar Párt Satu-Mare városi és vármegyei egyesített tagozatának ifjúsági alosztálya magyarnóta-pályázatot hirdet. Pályázati feltételek: E magyarnóta-pályázaton részt vehet minden romániai magyar, 35-ik életévét be nem töltött nő és férfi. Pályázni kizárólag olyan magyar nőtákkal (csárdás és hallgató) lehet, melynek eddig nyomtatásban nem jelentek meg. Pályázni csakis megzenésített vagy megzenésített szöveggel lehet. Elbírálás tárgyát csupán a melódia és a szöveg képezi. Egy pályázó több nőtával is pályázhat. A pályázatok duplauratékos jellegű levélben küldendők be. Pályadíjak: I. díj: 1000, azaz egyezer lej, II. díj: 500, azaz ötszáz lej, III. díj a) 200, azaz kétszáz lej, III. díj b): 200, azaz kétszáz lej, IV. díj: X. díj diszoklevél. Banevezési díj nőtánként 5, azaz öt lej, mely összeg bélyegben mellékelendő. Pályázati határidő 1935. április 14. A pályaművek Makay György ref. s-lelkész ifjúsági elnök címére Satu-Mare, Str. Gen. Cristescu N. 8. küldendők. A díjazott művek első kiadási joga az Országos Magyar Párt Satu-Mare városi és vármegyei egyesített tagozatának ifjúsági alosztályát illeti. A beérkezett pályaműveket a satu-marei zenei élet kiválóságai által alakított zsűri fogja elbírálni.

A pályázat eredményének kihirdetése, valamint a díjnyertes művek bemutatása az Országos Magyar Párt Satu-Mare városi és vármegyei egyesített tagozatának ifjúsági alosztálya által 1935. május 4-én rendezendő hangverseny keretében történik meg.

Satu-Mare, 1935. február hó.

Makay György, ifj. elnök. Máté Elek, kult. biz. jegyző. Székely László, kult. biz. elnök.

Március 7-én a timisoarai „Hazamir“ hangversenyez az Iparos-Otthonban

A március elsején kezdődő sorozások sorrendje

Március elsején az egész országban, így tehát Arad megyében is megkezdődnek a sorozások, amelyekre vonatkozólag a hadkiegészítő parancsnokság a megyei prefektúrával karöltve a következő utasítást adta ki: Azok az ifjak, akik bármilyen címen halasztást élveznek, be kell mutatassák a sorozó-bizottságnak a katonai illeték lefizetéséről szóló nyugtát. Jelentkezniük kell mindazoknak is, akik eddig bármilyen okból kifolyólag nem voltak sorozáson, vagy pedig 1934-ben, vagy az ezt megelőző években kapták meg naturalizálás után a román állampolgárságot és ennek következtében szintén hadkötelesek. Meg kell jelenniük azon ifjaknak is, akik már kérték naturalizálásukat, de az állampolgárságot még nem kapták meg. Ezeknek a községháza, illetve városháza igazolványával kell bizonyítaniuk, hogy az állampolgárságot még nem kapták meg. Azon ifjak, akik más hadkiegészítő parancsnokság területén születtek, de jelenleg állandóan Aradon laknak, szintén Aradon kötelesek jelentkezni. A külföldön élő ifjaknak a katonai attasénál kell jelentkezni. Azon ifjak, akik a sorozási törvény 71., illetve 72. szakasza értelmében önkéntességi jogot élveznek, vagyis azok, akik vagy olyan iskolát végeztek, amely egyetemre való beiratkozásra ad jogot, vagy valamilyen szakiskola végzett növendékei, be kell mutatassák iskolai bizonyítványukat és a négy elemi elvégzéséről szóló bizonyítványukat. Abban az esetben, ha valaké a váltólovassághoz (schimbas) akar kerülni, akkor a sorozáson meg kell jelenniük a szülőiknek is, akiknek írásbeli kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy megfelelő lovat és felszerelést vesznek.

A sorozások sorrendje egyébként a következő: Arad (a sorozás a városházán történik): Március 1-én az I. rendőrkerületbe tartozó ifjak jelentkeznek, 2-án ugyancsak I. és a IV. kerület, 4-én a II. kerület, 5-én a II. és VII. kerület, 6-án a III. kerület, 7-én az V. és VI. kerület kerül sorra. — Aradul-noui járás (a sorozás az aradul-noui községében történik): március 8-án: Aradul-Nou, Muresel. 9-én: Engelsbrunn, Traunau, Glogovat, Wiesenheidt. 14-én: Dorobanti, Livada, Gutenbrunn, Sagul. 12-én: Cruceni, Mandruc-Cicir, Sambateni, Schöndorf, Zadarlac, Bodrogul-Nou. 13-án: Curtici. 14-én: Sanleani, Sannicolaul-Mic, Sofronea, Sf. Paul. — Sfantanai járás (a sorozás a sf.-anai községében történik): március 16-án: Simandul de Sus, Simandul de Jos, Zarand. 18-án: Comlaus, Sinte-Mica. 19-én: Macea, Cap, Alexa. 20-án: Sf. Ana, Olari. 21-én: Zimandul-Nou, Zimanducz, Andrei, Saguna, Samartin. — Chisineu-crisi járás (a sorozás a chisineu-crisi községében történik): 22-én: Adea, Tipari, Iermata-Neagra, Crisana. 23-án: Chisineu-Cris, Cintel. 26-án: Sinte-Mare, Sepreus, Siclau. 27-én: Graniceri, Misca, Nadab, Pilul. 28-án: Socodor, Varsand. 29-én: Vanatori, Luntreni, Zerind, Satu-Nou. — Pecicai járás (a sorozás május 7-ig bezárólag a pecicai községében, azután pedig a nadlaci községében történik): május 3-án: Rovine. 4-én: Peregul-Mic, Peregul-Mare, Variasul, Iratosul, Sederhat. 6-án: Semlac, Turnu. 7-én: Pecica, Hodos-Bodrog. 9-én: Seitin, Nadlac. 11-én: Nadlac. — Radnai járás (a sorozás a radnai községében történik): május 15-én: Barzava, Monorostia, Conop, Capruta, Batuta, Dumbravita, Grosi-Noi, Slatina-Mures, Minis, Cladova. 16-án: Paulis, Paulisul-Nou, Soimos, Milova, Odvos, Radna. — Siriai járás (a sorozás a siriai községében történik): május 18-án: Agris, Covasint, Masca, Ghioroc. 20-án: Galsa, Cuvin, Maderat, Seleus, Panatul-Nou. 22-én: Pancota, Sirla. — Tarnovai járás (a sorozás a tarnovai községében történik): május 24-én: Dud, Chier, Nadas, Minisel, Cuied, Hodis. 25-én: Silindia, Jercesen, Camna, Luguzau, Satul-Mic, Drauti, Araneag. 27-én: Tarnova, Minisul de Sus, Taut. — Ineui járás (a sorozás az ineui községében történik): május 28-án: Apatue, Cherehus, Berechiu, Motiori. 29-én: Bocsig, Cermel, Gurba. 30-án: Ineu, Mocrea, Somosches. 31-én: Sicula, Regele Carol, Maneau, Moroda, Iermata. — Sebisi járás (a sorozás a sebisi községében történik): június 3-án: Buteni, Chisindia, Vasoia, Paiusani, Dieci, Revetis, Rosia. 4-én: Prajesti, Donoeni, Selejeni, Ignesti, Nadalbesti, Susani, Dezna, Moneasa, Ramusa, Laz, Slatina-Cris, Buhani, Neagra, Miniad. 5-én: Sebis, Prunisor, Paulian, Berindia, Barsa, Voivodeni, Aldesti. — Selisi és Halmagiui járás (a sorozás a gurahonti községében történik): június 7-én: Crocna, Pescari, Fenis, Iosasi, Almas, Cil, Radesti, Ioia-Mare, Mustesti, Iosasel, Dulcele, Valea-Mare, Zimbru, Brusturesti. 10-én: Gurahonti, Bontesti, Madrijesti, Iacobini, Secas, Buceava, Satulrau, Hontisor, Aciuta, Budesti, Dumbrava, Gurava, Plescuta, Rostoci, Talagiu. — Halmagiui járás (a sorozás a halmagiui községében történik): június 11-én: Banesti, Cristesti, Brusturi, Bodesti, Mermesti, Leasa, Lestioara, Varfurile, Avram-lancu, Vidra, Magulicea, Lazuri,

A „Discom“ soffőrjének gyilkosai bosszúból börtönbe akarták juttatni feljelentőiket

Devaról jelentik: Amint az Aradi Közlöny annak idején megírta, a devai törvényszék Popa Toader, Avram Stefan és Opreanu Petru orindeai bányászokat életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Az elítéltek a múlt év augusztusában a Discom gépkocsijának vezetőjét meggyilkolták. A három gyilkos Stefan Toader nevezetű orindeai illetőségű bányász feljelentésére került csendőrkézre.

Stefan a bradi „Mica“ bányatársaság elhagyott aranybányáira ügyelt fel

és többször észrevette, hogy a három férfi aranyat lopott, azonkívül a gyilkosok egyéb viselt dolgairól is volt tudomása. A gyilkosság elkövetése alkalmával aztán ő hívta fel a csendőrség figyelmét Popara, Stefan Avramra és Opreanu Petrura, akiket aztán rövidesen le is tartóztatták.

A bűnügy kivizsgálása alkalmával Opreanu Petru és Stefan Avram elmondotta a vizsgálóbírónak, hogy

1934. július 2-ikán Stefan Toader bányászal együtt megtámadták Pitar Ludovic főaknászt, akit súlyosan megvertek, megkötözték és 13 ezer lej tartalmazó pénztárcáját elrabolták.

A rablásban résztvett a bányász Avram Stefanak a Ioan nevezetű unokaöccse is.

A vizsgálóbíró a vádlottak egybehangzó vallomása után, úgy Stefan Toadert, mint unokaöccsét letartóztatta és ebben az ügyben is megindították az eljárást.

Az ügyben a devai törvényszék tegnapra tüzte ki a főtárgyalást. Elsőnek Opreanu Petrut hallgatták ki, aki rendkívül szenzációs vallomást tett, amely szerint

a rablásban sem ő, sem Stefan Avram, sem pedig Stefan Toader bányász nem vett részt.

Popa Toader felbízta őket, hogy vállalják magukra a rablótámadást, hogy ezáltal bosszút álljanak Stefan Toaderen, aki őket az igazságszolgáltatás kezére juttatta. A fegyverházból megbánta a vizsgálóbíró előtt tett kijelentését és most azért változtatta meg a néhány hónappal ezelőtt tett vallomását.

Opreanu Petru vallomását Stefan Avram is megerősítette.

Az ártatlanul meghurcolt Stefan Toader bányász, aki ezideig négy hónapot töltött vizsgálati fogságban, szintén hangoztatta, hogy

Palesztina-szolgálat

TRIEST-HAIFA

a kitűnő „Tel-Aviv“ gyorsözössel. Kényelmes, olesó, egységes osztály. — Mindennemű felvilágosítások és jelentkezések a

PALESTINE SHIPPING Co. LTD.

képviselőténél:

Künstler A.

utazási iroda, 461

Arad, Bulev. Regina Maria No. 24.

a „rablótámadásba“ a Discom gépkocsi vezetőjének gyilkosai bosszúból keverték bele.

Pitar Ludovic főaknász, akit múlt év júniusában kiraboltak és súlyosan megsebesítettek, a törvényszék előtt

kijelentette, hogy a vádlottakban nem ismeri fel támadóit.

Popa Toader beismerte, hogy ő biztatta fel két cinkostársát, hogy a „rablótámadásba“ a bányász is belekeverve, Stefan Toaderen bosszút álljanak. Tettét a fegyverházból ő is megbánta.

A tanúk kihallgatása után, akik bizonyították, hogy Stefan Toader és unokaöccse mindig jómagaviseletű emberek voltak, az ügyész megtartotta védbeszédét. Kérte a vádlottak megbüntetését.

Dr. Bergfeld védő a bányász és unokaöccse felmentését kért. Rámutatott arra, hogy büntetett előéletű rablógyilkosok viszályt vallomása alapján a törvényszék nem ítélheti el a vádlottakat.

A perbeszéd elhangzása után a törvényszék itélethozatalra vonult vissza.

A bíróság mind a négy vádlottat felmentette és elrendelte Stefan Toader és unokaöccse szabadlábra helyezését.

Az ítélet ellen az ügyész fellebbezett.

FORUM

*

Kaptuk a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Csodálatos, hogy mind a mai napig senkinek fel nem tűnt az a különös és az egész világon egyedülálló intézkedés, amely a gyerekkocsikat toló anyákat a főtérről letiltja.

Tudvalévő dolog, hogy az egész világon nagy áldozatokat hoznak a gyermekkultuszért és ugyanakkor Aradon elvonják tőlük az élető napot azzal, hogy eltiltják őket az egyedüli helyről, ahol ezt megkaphatják. A főtér tulsó oldala ugyanis, ahová az anyákat átterelték, délben sohasem lát napot, viszont a mellékúccák télen olyan sárosak, amellyel, oly rosszul kövezettek, hogy azokon gyerekkocsit tolni lehetetlen. Viszont azt sem lehet kívánni, hogy télen a parkokba vigyék a gyerekeket. Különös, hogy a korzózó felnőttek kedvéért, este el tudják zárni a korzóárdával határos kocsiutat, de ugyanezt déli 11—1 között nem tudják megtenni a jövő generációjaért.

Az anyák nagy része nem tarthat nőrszót és így csecsemőjének sétáltatása közben kénytelen elvégezni napi kommisszióit. Mindezekon kívül, ha a hatóságok a gyermekkocsik csoportosulását betiltatják, az lehetne még indokolt, de a forgalmat nem akadályozó, egyesével, esetleg kettesével haladó gyermekkocsit legfeljebb egy-egy misanthrop öregúrnak lehetne szálka a szemében.

Ezúton kérem az igen tisztelt városi főorvos urat, sziveskedjék odahatni a jövő nemzedékének érdekében, hogy ez a rendelet visszavonassék.

Az igen tisztelt szerkesztőséget e levelem szives közlésére kérem, vagyok

tisztelettel:

„Egy anya a sok közül“.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb tűzoltó készülék

BUCURESTI, Str. Carol No. 24.

Telefon 3-23-48.

Poiana, Grosi. 12-én: Halmagi, Tarmure, Ionesti, Ocii, Ocisor, Tisa, Halmagel, Poenari, Tohesti, Tarnovita, Luncoara, Sarbi.

Azon ifjak, akik idejében nem jelentkeztek, utólag a következő napokon jelenhetnek meg a sorozó-bizott-

ság előtt: Arad: június 14., 15. és 18., aradul-noui járás: június 19., pecicai járás június 20., sf.-anai járás: június 21., chisineu-cris-i járás: június 22., radnai és siriai járás: június 25., tarnovai és ineui járás: június 26., sebisi és halmagiui járás: június 27.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Elejtették a buzamonopólium tervét, mert nincs pénz a buzatermés összevásárlására

Végleg lemondtak a kenyérbélyegekről és külön osztályokba (patenta fixába) sorozzák a malmokra, a pékekre és a parasztmalmokra megállapítandó illetékeket — Magántársaság fogja kezelni a kiviteli jutalmakat

Heteken át nagy érdeklődés közepette tanácskozott az idei termésű buza értékesítését előkészítő országos bizottság, amelynek ülésain tudvalevőleg számos javaslat hangzott el a buzamonopólium bevezetése érdekében. Kiszámították, hogy az idén kb. hat millió hold területet vetettek be és még vetnek be buzával, tehát rekordtermés várható, amelyből kb. 70—80 ezer vagon buza exportálható. Mint Bucurestiből jelentik, a speciális bizottság és az albizottságok áttanulmányozták az összes terveket és az alábbi feltűnéstektől határozatot hozták:

Végleg lemondtak a kenyérbélyeg bevezetéséről, de viszont illetékeket (taksát) szedne az állam a pékektől és az összes malmoktól. A pékek által fizetendő kenyérlletéket a használathoz levő süttökemencék nagyságának és produkáló képességének alapján, négyzetméterekre kiszámítva állapítják meg.

A nagy malmok által fizetendő liszt-taksa bevezetéséről kezdetben lemondtak, de a bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy mégis rendszeríteni kell a liszt-illetékeket és pedig a kis- és parasztmalmokra is, habár ezutóbbiak mostanig számos adó- és taksaelőnyt élveztek.

A fenti rendszer alapján, befolyó illetékekből

külön alapot gyűjtenek a buzakiviteli cégek jutalmazására, mert köztudomású, hogy nálunk, most és jövőre is olyan magas lesz a buza ára, hogy az a világgiacon nem versenyképes és az export cégek csak veszteséggel szállíthatnak buzát külföldre. Ezt a veszteséget az állam export jutalommal pótolja. De a kiviteli prémiumot ez évben nem olyan rendszer alapján állapítanak meg, mint három évvel ezelőtt, mert hiszen köztudomású, hogy a pénzügyi és földmívelésügyi minisztérium még most is kétszáz millió lejrel tartozik a buza exportőröknek, mert három év alatt sem fizette ki a buzakiviteli jutalmat.

Nehogy ez most is megismétlődjön, elhatározták a bizottságok, hogy az idén magánjellelű társaságot szerveznek az export-jutalom szétosztására és kiifizetésére — az állam beavatkozása nélkül.

Ebben a társaságban résztvennének a mezőgazdák, a malomtulajdonosok és a gabonakereskedők megbízottjai, valamint a kormány egy képviselője is. Ezt a tervet már írásba foglalták és jóváhagyás végett a kormány gazdasági bizottságához és a földmívelésügyi minisztériumhoz beterjesztették.

Nézeteltérések az állami petroleum-jövedelem előlegüzlete körül

A két legnagyobb petróleumvállalat nehézségeket támaszt a jövedelem elzálogosítása elé — A londoni árutárolási egyezmény jóváhagyása is kósik — „Ha nem kapok szabad kezet, lemondok!” — Jelenlétük ki a kereskedelmi miniszter

A bucurestii sajtó behatóan, foglalkozik a Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter által Párisban létrehozott azzal az egyezményvel, amelyet a kereskedelmi miniszter az állam petroleum jövedelének három évre leendő elzálogosítására kötött a nemzetközi petroleum-trösztöt finanszírozó párisi pénzintézetekkel. Mint ismeretes, Románia sürögösen ki akarja fizetni az angol áruhitelzők 400 ezer fontsterlinget kitevő követeléseit és a petroleum jövedelem elzálogosításából befolyó devizákat kívánja e célra felhasználni.

A nagyszabású üzlet lebonyolítása elé várakozó akadályokat gördített az Astra és a Steaua Romana, a két legnagyobb petróleumvállalat, amellyel a kereskedelmi miniszternek említt nézeteltérései támadtak.

Ez a két társaság ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a zálogelési üzlettel kapcsolatban semmiféle új kötelezettséget nem vállal és a jövőben is kizárólag fontsterlingben fogja fizetni az államnak járó haszonrészeseit, tekintet nélkül arra, hogy a kereskedelmi miniszter milyen külföldi valutákért kötötte le ezeket az állami jövedelmeket.

Ezzel kapcsolatban a Banca Nationala is

aggodalmaskodik, mert ha az állami petroleum-jövedelmeket három évre előre eladja a kincstár, akkor a jegybank bevételeiből három év alatt hiányozni fognak ezek. Ezért ellenzi azt, hogy az összes állami petroleum jövedelmeket külföldön most egy összegben fizessék ki, mert ez esetben a Nemzeti Bank három év alatt nem juthat hozzá azokhoz a deviza tartalékokhoz, amelyekre az állam külföldi tartozásainak kifizetése céljából van szüksége. A jegybank azt kívánja, hogy a most létrejött nagy zálogelési egyezmény alapján ő is hozzájuthasson jelentékeny mennyiségű szabad devizához.

Ez ügyben a kereskedelmi minisztériumban tegnap két értekezletet is tartottak, amelyen a pénzügyminisztérium, a jegybank is képviseltették magukat, de számos pénzügyi, vállalati szakember is megjelent. Az izgalmas lefolyású tanácskozáson nem sikerült az ellentéteket elsimítani és ezért Manolescu-Strunga miniszter az ülés végén kijelentette, hogy az esetben, ha csütörtökig nem kap szabadkezet a vitás kérdésben való döntésre, úgy benyújtja lemondását. A főváros politikai és pénzügyi köreiből nagy érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

Románia és Ausztria néliány állomása között megszűnt az utánvételes vasuti szállítás. Bucurestiből jelentik: Az osztrák államvasutak vezérigazgatósága arról értesítette a CFR központi igazgatóságát, hogy a vasuti szállítmányok, amelyeket direkt fuvarlevelekkel adnak fel — ha azok a salzkamerguti Ischl, Salzburg és Güterbahnhof fürdőhelyekre szóló rendeltetéssel kerültek feladásra — utánvétellel nem továbbíthatók. Viszont a fentemlített fürdőhelyekről Romániába szóló gyors- és teheráru, direkt fuvarlevéllel ellátott küldeményeket sem veszik fel akkor, ha azok utánvételes szállítmányok, mert a két ország között az utánvét a fenti állomásokra megszűnt.

Leszállították Csehszlovákiában a gabonaművek vám-pótdíját. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Február 10-től kezdve a gabonaművek behozatali vámpótdíját Csehszlovákiában a következőképpen szállították le: búzánál 21 cseh koronáról 20 koronára, (100 kgr.-nál a vám összesen 70 korona), rozsnál 33-ról 31-re (100 kgr.-nál összesen 69 korona), árpánál 32-ről 31-re, (összesen 65), zabnál 29-ről 27-re, (összesen 63 cseh korona).

A kisantant megegyezett Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia közlekedése, légiforgalma és hajózási egységesítéséről. A Prágából Bucurestibe érkezett jelentés szerint a kisantant gazdasági bizottsága ma befejezte ülését, amelyen a három ország árucseréjének kiszélesítését, valamint közlekedésének, légiforgalmának és hajójáratának szorosabbá tételét határozták el. Bucurestii-Prága-Belgrád között rendszeres repülőgépjáratok lesznek a személy- és csomagszállításra; továbbá Belgrád valamint a déli kikötők és a Dalmát tengerpart között is szorosabbá teszik a kapcsolatokat. Holnap hivatalos jelentést adnak ki a három ország gazdasági életére nagy kihatással bíró határozatokról.

A kismalmok is kötelesek adóvallomási lviükön a patenta-fixa-ba való felvételüket kérni. A kismalmok országos szövetsége figyelmezteti a kismalomtulajdonosokat, hogy a pénzügyminisztérium semmiesetre sem hosszabbítja meg az adóvallomási ív benyújtásának határidejét e hó 28-án tul. A kismalmosok is kötelesek kérni a patenta-fixa-ba való beosztásukat, ha ebbe az adókatégoriába akarják beosztatni magukat.

Prosperity

Mint, ahogy esztendőnkön át divatos jelszó, cikktéma, érv és sok ok volt a „válság” szó, az utóbbi időben egyre gyakrabban tér vissza nemcsak napilapok, de a közgazdasági folyóiratok hasábjaira is az a megállapítás, hogy a válság mélypontján kétségtelenül tul vagyunk — bár mutatkoznak még nehézségek —, tagadhatatlanul megindult az a folyamat, amelyet fellendülésnek szokás nevezni.

A számok, az adatok valóban ezt bizonyítják. Hosszu esztendőnkön át a bizalmi válság korát éljük. A tőke elzárkózott, a tőke félt, a tőke mindent teljesített, csak éppen hivatását nem: kikapcsolódott a termelésből és ahelyett, hogy elősegítette volna, ezzel a splendid isolation-nel megnehezítette a termelést. Most pedig, a jelek szerint, a jég megtört, a gazdasági élet fellendülést mutat, a tőke ki-lépett merev magatartásából és produktív, lukratív vállalkozásokba kezd.

A számok legalább is ezt bizonyítják.

A Román Konjunktúra Kutató Intézet most közzétett jelentése szerint ugyanis 1934-ben, de főleg a múlt év utolsó negyedében a részvénykibocsátások feltűnő módon megsaporodtak. A kibocsátott részvények 80 százaléka ipari értékpapir volt, 848 millió lej értékben, míg 1933-ban az újonnan kibocsátott ipari részvények értéke csak 324 millió volt.

Természetesen 1934-ben is voltak alaptőke le-szállítások, részvénybevonások, de a múlt évben történt meg hosszú idő óta először, hogy az új részvénykibocsátások elérték a bevont részvények értékét és, hogy egyes hónapokban tul is haladtak azt.

A számok tehát új vállalatok megindulásáról, illetve a régiak fejlesztéséről beszélnek. Tudjuk, hogy ez nagymértékben a kontingentálásnak tudható be, mert enélkül a belföldi ipar még sokáig nem ért volna el ilyen fejlettséget. De bármilyen szempontból nézzük is: az új részvénykibocsátások a fellendülés jelei. A számok ezt tanúsítják.

Most már csak az lenne hátra, hogy ezt a fellendülést ne csak a számokban, ne csak a kimutatásokban, hanem mindennapi életünk könnyebbé válásában, a javulásnak a mindennapokba való felszivódásában is érezzük.

Harc a devizaspekuláció ellen

Ujabb akadályok keletkeztek az új külkereskedelmi forgalom bevezetését

Mint Bucurestiből jelentik, pénzügyi és kereskedelmi körökben meglepetéssel konstatalják, hogy az új ki- és beviteli szabályzat még most sem lépett életbe. Ennek oka: a kereskedelmi miniszter és a jegybank álláspontja közötti differencia. A miniszter 10 milliárd lejre becsüli az exportból egy év alatt befolyó külföldi devizát, amelynek 70 százalékát a behozatali céljaira használnak fel. De a jegybank tervei az export devizákból csak 5 milliárd lej értékűt szabadítanak fel, márpedig a kereskedelmi miniszter a devizából 7 milliárd értéket akar a behozatali célokra szabadon értékesíteni. A prémiumfolyam szabályozása rendkívüli nehézségekkel jár. A jegybank kéri, hogy a valutapremium alapjai pontosan fixiroz-tassanak, mert másképpen nem lehet letörni a deviza- és valutaspekulációt.

A kereskedelmi miniszter sokalja a külföldi devizákból a jegybank által kért százalékat, mert hiszen a jegybank az árucseré alapján kifejlődő import-kvóta jövedelméből kártalaníthatja magát.

A miniszter szerint minél több devizát szabadítunk fel, annál biztosabb, hogy annak árfolyama nem emelkedik túlmagasra. Ezzel szemben a jegybank ragaszkodik ahoz, hogy az összes export devizák fölött ő rendelkezzen és az őt megillető mennyiség levonása után a fennmaradó részt ő adja át az exportőr által megnevezett autorizált magánbanknak. A jegybank álláspontját helytelenítik az autorizált bankok, de a fővárosban biztosra veszik, hogy a differenciák holnapra elsimulnak.

A „Consum” új száma gazdag tartalommal jelent meg. A hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről a következő főbb cikkekben számol be a „Consum” most megjelenő legújabb száma: A valutapremiumos új külkereskedelmi rendszer életbeletetése március 1-re várható. Módosítják az Autonom Monopolpénztár és a Discum között fennálló szerződéseket. A Nitrogen részvénymajoritásának megvételére folytat tárgyalásokat egy román tőkecsoport. Fizesésképtelenségek, közszállítások és árlejtések, új cégek és cégváltozások első forrásból a „Consum”-ban olvasható. Kérjen mutatószámot a kiadó-hivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3. (Postafiók 127.)

Öt évi adómentességet biztosít a fuzionáló pénzügyi intézeteknek a hitelélet újjászervezéséről szóló törvénytervezet

Az ország pénzügyi köreit élénken foglalkoztatja az a törvényjavaslat, amely a hitelélet újjászervezését célozza. Egyik legutóbbi lapszámunkban már megemlékeztünk a törvénytervezet egyes részleteiről, most pedig a következő rendkívül érdekes adatokat közölhetjük:

Az új javaslat fokozottabb módon segíti elő a pénzügyi intézetek fuzióját, mint a jelenlegi banktörvény. A javaslat értelmében ugyanis a fuzionáló kapcsolatos okmányok mentesek minden illeték alól és nem kell a cégbejegyzési illetéket sem fizetni. Ezenkívül

mindazok a pénzügyi intézetek, amelyek az új törvény életbeléptetésétől számított egy éven belül fuzionálnak, öt esztendőn át adómentességet élveznek.

A banktanácsnak a fuzió elleni fellebbezési határidejét a javaslat 15 napra szállítja le. Megengedi a javaslat a fuzionált vállalatoknak azt is, hogy újraértékeljék aktívumait és veszteségeiket sokkal szélesebb keretek között amortizálhassák, mint ahogy azt a jelenlegi banktörvény megengedte. Érdekes intézkedés az is, amely szerint egynéves határidőt szabnak meg, amelyen belül a banktörvény 50-52. szakaszait élvező pénzügyi intézetek, vagyis amelyeknek mezőgazdasági váltótárcája eléri a 15 százalékot, különleges feltételek mellett egyezhetnek meg hitelezőikkel, annak érdekében, hogy ezeknek követelése csökkenjen.

Rendkívül fontossággal bír az az újítás, amelyet a nemrégiben módosított váltótörvényről még nem tudtak megvalósítani és amelynek értelmében

a zsróval kapcsolatos összes személyi, vagy reális garanciák átruháztatnak.

Közelről érdekli az importőröket a tervezetnek az az intézkedése, amely szerint az 1934. év előtti valuta-adósságok mentesülnek tartozásuk megfizetésétől, ha az esedékes összeget lejben letétbe helyezik. Ebben az esetben végrehajtást nem lehet ellenük fogantatni. Ez az intézkedés egyet jelentene a magánadósságokra alkalmazott transzfermoratóriummal.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** Minden további szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Szobaleányt, jó bizonyítvánnyal, azonnal felvesszünk. Str. Seminarului 6. sz.

Megbízható, tiszta mindenest teljes ellátással és díjazással azonnalra felvesszük. Jelentkezni kora délutáni órákban lehet Str. Moionii 18., Et. I., Dr. Kerekes.

Szobaleány azonnalra felvétetik. Ber-gar. S. r. Greceanu 15. 955

DEUTSCHES FRÄULEIN, wird zu Kindern gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 964

Ékszerész és vésnök állást keres.

Cím: 462
Bernáth Pál, Alba-Iulia,
Str. Reg. Ferdinand No. 3.

PERFEKT szobaleány felvétetik: Háztulajdonos, volt Földes-palota, Str. Eminescu 21-23., I. em. 969

LAKÁS

Lépcsőházi bejárattal butorozott szoba fűrdőszobával, esetleg teljes ellátással együtt kiadó. Bulev. Carol 81., I. emelet, bal., 4. ajtó. 838

Kétszobás balkonos modern lakás azonnalra vagy május elsejére kiadó. Str. Marasesti 36 sz. 961

Elegánsan butorozott diszkrétbejárattal szoba, esetleg zongorahasználattal, március elsejétől nagyon olcsón kiadó. Str. Dna Balasa 180. 968

KÉT szoba, fűrdőszoba, uccai tiszta lakás, parkirozott udvar, április 1-re kiadó Str. Costus 20. 970

MODERN 5 szobás földszintes lakás kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 981

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 28.

Bucuresti 13: Vizállás Szalonzene. 14.15: Előadások hírei. Tözsde. Szalonzene. 14.35: Hírek. 14.40: Szalonzene. 18: Suppé: Banditacsínyek, nyitány. Waldteufel: Őszi dal. Favilla: Erdei csend. Haenschen: Vidám munkások. Michaelis: Erdei kovácsok. Eisenberger: A feketeerdei malom. Ronel: A gyermek születésnapjára. Podgers: Tíz fenn... Krzsenek: Jonny, húzd rá. 19: Hírek. Lemezek. 19.50: Felolvasások. 20.35: Opera az Operaházból. A szünetekben: Hírek: — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Virány László szalonzene-kara. 14.30: Rajnoga Klára énekel, Harsányi Miklós hegedűvel zongorakísérettel. 18: Gazdatanfolyam. 18.35: Hanglemezek. 19: Angol nyelvoktatás. 19.30: John Elmer énekel zongorakísérettel. 20.05: Kis Szinpad. Három egyfelvonásos. Rendező Nádai Béla. 21.15: A debreceni Zenekedvelők Körének hangversenye a Vároci Zeneiskola díszterméből. 23: Hírek. 23.20: Közvetítés a debreceni „Arany Bika”-étteremből. III. Balog Suha Józsa és cigányzenekara muzsikál. 24: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Bécs. 13: Régi és új filmlémezek. 14.10: Wagner-lémezek. 15: Casarado-lémezek. 17: Rádiózenekar. Bécsi művek. 21: Az 5. gy. e. zenekara, a bécsi férfidalegylet kis énekkara, Borsos tenor és a Wichart-népzenei egyes. Utána: Jazz a Palmhof-kávéházból. — Belgrád. 11.45: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 18: Népdalok zenekarra. 21: A királyi párdá zenekarának szimfonikus hangversenye. Kozzics Danica zongoraművészével. 23.15: Lemezek. 23.30—24: Vendégelői tánczene. — Deutschlandsender. 18.45: Chop zongoraművész Liszt-műveket játszik. 19.30: Férfiak csinálják a történelmet. 20.30: Bach: Jézus, én örömem, motetta a berlini állami énekkar előadásában. 21.10: Hangképek az inkák birodalmáról zenével. 22: Rádiózenekar, Stech zongoraművész. — Kassa. 13: Lemezek. 14.35: Magyar hírek. 19.50: Magyar hírek. 22: Rádiózenekar. — Köln. 7: Könnyű lémezek. 17: Kamarazenekar. 18.30: Előadás. 18.50: Bach: D-moll szimfonia. 20: Farsangi táncest. 21.45: Schander: Nap-tárreform, vidám rádiórevü. 23: Hírek. 24—1: Jung: Zenekari rapszódia. Klusmann: C-moll szimfonia.

KÖNYVEK

H. G. Wells: „Önéletrajz”. Ebben a művében Herbert George Wells, a mai világ legnagyobb hatású írója, nemzedékek felvilágosító-tanítómestere nemcsak a maga önéletrajzát, de egyben egy zsúfolt század életrajzát is megírja. A 68 éves író, az egykori biológiai tanár, a történész, az emberiség multjának avatott magyarázója e művében foglalkozott mindennel, ami emberi. Ennek az életrajznak megjelenése világesemény.

H. G. Wells: Önéletrajz-a az Atheneum 144 lejes sorozatában az angol eredetivel egyidejűleg jelent meg. (Ugyanúgy, mint Wells: „Mi lesz holnap?”). A hatalmas kötet 500 lap, díszes egészvászonkötésben 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az új szenzációk jegyzékét.

Gyallay Domokos: „Vaskenyéren”. A Franklin új ifjúsági könyvsorozatának emelkedő kötete Gyallay Domokos könyve, amely az ifjúsági irodalomnak ugynevezett „klasszikusai” közé sorozható. A hazaszeretet és a munka regénye, Erdély hősi korába, Rákóczi szabadságharcát megelőző évekbe vezeti olvasóit és Torockó bányászainak életét varázsolja eléjük. Gyallay Domokos lelkesítő szép regénye, amelyet Szigeti Imre rajzai díszítenek, kedves könyve lesz a magyar ifjúságnak. Kitűnő kiállításban, díszes kötésben 120 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

Erich Kästner: „Május 35-ike”. Május 35-én megszületett az új Munchausen, a humor verhetetlen világbajnoka, híres-neves, világszerte ismert, Konrad urfi szerető nagybátyja, s e napon csatlakozott kettőjüköz Negro Kabbalo, a gerinces görkocsolvázok fajtájából. A kiváló német rajzoló: Walter Trier nagyon mulatságos képekkel kíséri a szöveget. A könyv a Franklin-Társulat új ifjúsági iratainak sorozatában jelent meg. Kitűnő kiállításban, díszes kötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa és rokon

Nichels Antal

nyug. kórházi tisztviselő

hosszas szenvedés után 52 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. 2 órakor lesz az Aradmegyei közközház halottasházából. 960

MAJUS 1-re keresek 8 szobás, fűrdőszobás modern lakást, melyből 1 szoba különbejáráttal, lehetőleg központban. Címeket a kiadóba kérek. 628

KIADO 2 szobás, konyhás lakás azonnalra. Str. Trandafir 5. 931

VÉTEL ÉS ELADÁS

1934-es államkölcsonkötvényt és adóbónokat legmagasabb árrban veszek. Tenner Lajos, Bulevardul Regele Ferdinand 30. 971

KEVESET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 474

Pléh- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Brilláns köveket, antik modern ékszert, perzsaszőnyegeket, cassákat (minden nagyságban), írógépeket, testiményeket, varrógépeket, ezüstöt keresek sürgősen készpénzért. Eladó modern gyönyörű építési nagyon olcsón és egy rövid zongora 12.500 L-ert. Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt tmszoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. fizlet Bul Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4639

Hirdessen az 50 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.— pengőért